

Yale SCHOOL OF MANAGEMENT
Program on Financial Stability

EliScholar – A Digital Platform for Scholarly Publishing at Yale

YPFS Resource Library

1-1-2009

Law on Budget and Financial Management

Parliament of Latvia

<https://elischolar.library.yale.edu/ypfs-documents2/2720>

This resource is brought to you for free and open access by the Yale Program on Financial Stability and [EliScholar](#), a digital platform for scholarly publishing provided by Yale University Library. For more information, please contact ypfs@yale.edu.

Grozījumi:

25.11.1996. likums / LV, 211, 06.12.1996.; Ziņotājs, 24, 27.12.1996. / Stājas spēkā 20.12.1996.
01.10.1997. likums / LV, 258/259, 08.10.1997.; Ziņotājs, 21, 06.11.1997. / Stājas spēkā 09.10.1997.
01.04.1998. likums / LV, 100/101, 16.04.1998.; Ziņotājs, 9, 07.05.1998. / Stājas spēkā 17.04.1998.
25.11.1999. likums / LV, 416/419, 15.12.1999.; Ziņotājs, 24, 30.12.1999. / Stājas spēkā 01.01.2000.
23.11.2000. likums / LV, 448/449, 12.12.2000.; Ziņotājs, 1, 11.01.2001. / Stājas spēkā 01.01.2001.
31.10.2002. likums / LV, 165, 13.11.2002.; Ziņotājs, 23, 12.12.2002. / Stājas spēkā 01.01.2003.
19.12.2002. likums / LV, 189, 28.12.2002.; Ziņotājs, 2, 23.01.2003. / Stājas spēkā 01.01.2003.
30.10.2003. likums / LV, 161, 14.11.2003.; Ziņotājs, 23, 11.12.2003. / Stājas spēkā 01.01.2004.
20.12.2004. likums / LV, 206, 24.12.2004.; Ziņotājs, 2, 27.01.2005. / Stājas spēkā 01.01.2005.
20.10.2005. likums / LV, 179, 09.11.2005.; Ziņotājs, 24, 22.12.2005. / Stājas spēkā 01.01.2006.
19.12.2006. likums / LV, 207, 29.12.2006.; Ziņotājs, 3, 08.02.2007. / Stājas spēkā 01.01.2007.
08.11.2007. likums / LV, 191, 28.11.2007.; Ziņotājs, 1, 10.01.2008. / Stājas spēkā 01.01.2008.
14.11.2008. likums / LV, 183, 25.11.2008.; Ziņotājs, 24, 23.12.2008. / Stājas spēkā 01.01.2009.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Likums par budžetu un finanšu vadību

(Likuma nosaukums ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

Šis likums nosaka valsts budžeta un pašvaldību budžetu izstrādāšanas, apstiprināšanas un izpildes kārtību un atbildību budžeta procesā. Finanšu vadība šā likuma nozīmē attiecas uz valsts budžeta un pašvaldību budžetu līdzekļiem. Šā likuma noteikumi attiecas uz komersantu un organizāciju finansiālo darbību gadījumos, ja tiem piešķirti valsts budžeta vai pašvaldību budžetu līdzekļi, tajos ieguldīta valsts vai pašvaldību kapitāla daļa vai to īpaši nosaka likums vai Ministru kabineta noteikumi. Šī likuma noteikumi attiecas arī uz valsts un pašvaldību aģentūrām un uz publiskajiem nodibinājumiem.

(Preambula ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.04.1998., 25.11.1999., 23.11.2000., 31.10.2002., 19.12.2002. un 20.12.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

I. LIKUMĀ LIETOTIE TERMINI

Aizdevumi — pašvaldībām un citām juridiskajām personām nodoti budžeta līdzekļi, ar kuriem šīm personām ir tiesības rīkoties un kurus ir pienākums atdot, kā arī aizdevumi pārņemto saistību pildīšanai, ja aizdevuma ņēmējs palicis parādā valstij vai pašvaldībai.

Aizdevumu atmaksas — valstij vai pašvaldībai atmaksātie aizdevumi.

Apropriācija — valsts budžeta likuma piešķirtā pilnvara noteiktā apjomā, kas atļauj Valsts kasei asignēt un veikt maksājumus noteiktiem mērķiem no valsts budžeta ieņēmumiem, vai pašvaldības domes (padomes) lēmums veikt maksājumus pašvaldības mērķiem no pašvaldības budžeta ieņēmumiem.

Apropriācijas rezerve — gadskārtējā valsts budžeta likumā noteikta apropriācijas daļa, ko Ministru kabinets sadala atbilstoši gadskārtējā valsts budžeta likumā ietvertajiem nosacījumiem.

Ārvalstu finanšu palīdzība — finanšu palīdzība, kuru saņem no Eiropas Savienības, ārvalstu valdībām, starptautiskajām organizācijām vai citiem ārvalstu palīdzības sniedzējiem.

Asignējums — pilnvara uzņemties īstermiņa saistības vai veikt no valsts budžeta līdzekļiem maksājumus noteiktam mērķim, pamatojoties uz apropiāciju.

Asignējumu aizkavēšana — valsts budžeta līdzekļu asignējumu piešķiršana nākamajam ceturksnim nepilnā apjomā, nemainot kopējo asignējumu apjomu.

Asignējumu samazināšana — valsts budžeta līdzekļu asignējumu samazināšana līdz saimnieciskā gada beigām, mainot attiecīgo ceturkšņu finansēšanas plānus.

Budžeta finansētas institūcijas — budžeta iestādes, no valsts vai pašvaldības budžeta daļēji finansētas atvasinātas publiskas personas, visi pilnīgi vai daļēji tieši no valsts budžeta finansēti komersanti, biedrības vai nodibinājumi.

Budžeta iestāde — valsts vai pašvaldības iestāde, atvasināta publiska persona, kuru pilnīgi finansē no valsts vai pašvaldības budžeta, kā arī valsts vai pašvaldības aģentūra.

Budžeta izpildītāji — no budžeta finansētu institūciju vadītāji, kuri ar asignējumu pilnvaroti izdarīt budžeta izdevumus vai uzņemties īstermiņa saistības, vai arī tiesīgi uzņemties ilgtermiņa saistības attiecībā uz budžetu.

Budžeta likumprojektu pakete — likumprojektu pakete, kas sastāv no gadskārtējā valsts budžeta likuma projekta vai gadskārtējā valsts budžeta likuma grozījumu projekta un likumprojektiem, kuri nosaka vai groza valsts budžetu.

Budžeta programma — savstarpēji saistītu, uz kopēju mērķi orientētu pasākumu vai pakalpojumu kopums, kurš tiek plānots, izpildīts, uzskaitīts un kontrolēts no budžeta finansētās institūcijās saskaņā ar šo likumu un par kura izpildi atbild budžeta izpildītāji. Budžeta programma var būt sadalīta apakšprogrammās.

Centrālā valsts iestāde — valsts budžeta iestāde, kurai gadskārtējā valsts budžeta likumā budžeta līdzekļus paredz tieši apropiācijas kārtībā.

Dividendes — ieņēmumi no valsts kapitāla izmantošanas, neskaitot procentu maksājumus.

Dotācijas — budžeta līdzekļi, kurus piešķir citiem budžetiem, komersantiem, biedrībām un nodibinājumiem un citām institūcijām normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, lai nodrošinātu valsts vai pašvaldību funkciju izpildi.

Dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem — līdzekļi, kurus valsts budžeta institūcijas vai pašvaldības saņem no centralizētā kārtībā valsts budžeta ieņēmumos iemaksātiem nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem ar norādītu (ieņēmumu) mērķi vai bez tā.

Eiropas Kopienas pašu resursi — Eiropas Kopienas tiesību aktos noteiktie resursi, kas paredzēti Eiropas Kopienas budžeta finansējuma nodrošināšanai.

Eiropas Savienības politiku instrumenti — Eiropas Savienības struktūrfondi, Kohēzijas fonds, kopējās lauksaimniecības politikas un citi Eiropas Savienības finanšu līdzekļi, ko Eiropas Komisija novirza savu politiku īstenošanai dalībvalstī Līgumā par Eiropas Savienību noteikto mērķu sasniegšanai.

Finansēšanas plāns — budžeta iestādes vai no valsts budžeta finansēta pasākuma resursu izdevumu segšanai, izdevumu un finansēšanas sadalījums, kas ļauj saņemt Valsts kases asignējumu.

Finanšu pārskats — no valsts budžeta tieši finansēta komersanta finanšu darbības rezultāta aprēķins, kas sastāv no bilances, saimnieciskās darbības rezultāta aprēķina, pašu kapitāla izmaiņu pārskata, ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas pārskata, nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu kustības pārskata un ilgtermiņa un īstermiņa finanšu ieguldījumu pārskata un paskaidrojuma.

Ieņēmumi — saskaņā ar nodokļu likumiem iekasētie vai saņemtie nodokļu, valsts un pašvaldību nodevu un citi maksājumi budžetos, kā arī budžeta iestāžu ieņēmumi no to sniegtajiem maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi, īpašiem mērķiem iezīmēti ieņēmumi, aktīvu realizācijas tirie ieņēmumi, saņemtie procentu maksājumi un dividendes, ārvalstu finanšu palīdzība, ziedojumi un dāvinājumi naudā vai natūrā (ar uzskaiti naudā), kā arī ieņēmumi no saņemtajiem transfertiem.

Valsts budžeta ilgtermiņa saistību maksimāli pieļaujamais apjoms — ministrijai vai citai centrālajai valsts iestādei gadskārtējā valsts budžeta likumā noteikto limitu ietvaros piešķirtā pilnvara noslēgt līgumus tādu valstiski nozīmīgu pasākumu, projektu vai starptautiski uzņemto saistību izpildes nodrošināšanai, kurus apmaksā saimnieciskajam gadam sekojošos turpmākajos saimnieciskajos gados.

Investīcijas — ieguldījumi, kuru mērķis ir sekmēt tautsaimniecības attīstību, sabiedrības labklājības līmeņa paaugstināšanu, infrastruktūras uzlabošanu un apkārtējās vides sakārtošanu.

Investīciju projekts — secīgu aktivitāšu kopums ar noteiktu realizācijas grafiku, kurā paredzēti pasākumi materiālu vai nemateriālu vērtību iegādei vai radīšanai un kuram ir noteikta investīciju projekta realizācijas organizatoriskā struktūra un realizācijai nepieciešamo resursu pamatojums.

Īstermiņa saistības — valsts vai pašvaldību funkciju nodrošināšanai noslēgtie līgumi, to skaitā līgumi par saņemtajiem pakalpojumiem, kurus no budžeta finansēta institūcija apmaksā saimnieciskā gada laikā.

Izdevumi — visi maksājumi no budžeta, izņemot maksājumus parādu pamatsummas atmaksai un maksājumus, kas tiek veikti saskaņā ar tiem finanšu darījumiem, kurus uzskaita atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātajai finansēšanas klasifikācijai.

Konsolidētais kopbudžets — valsts pamatbudžeta, valsts speciālā budžeta, pašvaldību pamatbudžetu un pašvaldību speciālo budžetu summa, no kuras atskaitīti transferti.

Maksas pakalpojums — pasākumu kopums, ko valsts budžeta iestāde ārējos normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos veic par samaksu, lai nodrošinātu sabiedrības vajadzību ievērošanu.

Mērķdotācijas — valsts budžeta līdzekļi, kurus piešķir citiem budžetiem noteikta mērķa finansēšanai.

Pamatbudžets — budžeta daļa, kuru veido dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, dotācija īpašiem mērķiem, ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi, transferti, ārvalstu finanšu palīdzība, izdevumi, kurus paredzēts segt no šiem ieņēmumiem, kā arī valsts budžeta aizdevumi un valsts budžeta aizdevumu atmaksas.

Pastāvīga apropriācija — apropriācija, kas stājas spēkā ar likumu, kam nav vajadzīgas papildu apropriācijas.

Saistības — valsts vai pašvaldību funkciju nodrošināšanai noslēgtie līgumi, to skaitā līgumi par saņemtajiem pakalpojumiem, kurus no budžeta finansēta institūcija apmaksā viena saimnieciskā gada laikā vai turpmākajos saimnieciskajos gados.

Speciālais budžets — budžeta daļa, kuru veido īpašiem mērķiem iezīmēti ieņēmumi, ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi, transferti, ārvalstu finanšu palīdzība, ziedojumi un dāvinājumi naudā vai natūrā (ar uzskaiti naudā), kā arī izdevumi, kurus paredzēts segt no šiem ieņēmumiem vai arī aizņēmuma no valsts pamatbudžeta.

Tieši no budžeta finansētie komersanti — komersanti, kas saskaņā ar gadskārtējā valsts budžeta likumā noteikto apropriāciju saņem finansējumu no valsts budžeta atbilstoši apstiprinātajiem finansēšanas plāniem vai no valsts pārvaldes iestādes kā līdzekļu nodrošinājumu konkrētā valsts pārvaldes uzdevuma izpildei.

Transferts — gadskārtējā valsts budžeta likumā īpaši iezīmētu budžeta līdzekļu pārskaitījums, ko var veikt viena līmeņa budžeta — valsts pamatbudžeta, valsts speciālā budžeta, pašvaldību pamatbudžeta, pašvaldību speciālā budžeta — ietvaros vai starp dažāda līmeņa budžetiem. Transferta saņēmējs saņemto budžeta līdzekļu pārskaitījumu var izmantot gan izdevumu segšanai, gan pārskaitīšanai tālāk citam transferta saņēmējam.

Valsts budžeta ilgtermiņa saistības — valsts funkciju, valstiski nozīmīgu pasākumu, projektu vai starptautiski uzņemto saistību izpildes nodrošināšanai noslēgtie līgumi, to skaitā līgumi par saņemtajiem pakalpojumiem, saskaņā ar kuru noteikumiem budžeta finansēta institūcija veic maksājumus saimnieciskajam gadam sekojošos turpmākajos saimnieciskajos gados.

Valsts parāds — to saistību kopējā summa naudas izteiksmē, kuru sedz no valsts budžeta līdzekļiem.

Vidēja termiņa valsts budžeta plānošana — process, kurā tiek noteikti pieejamie resursi vidējam termiņam un nodrošināta šo resursu izlietošana atbilstoši valdības noteiktajām prioritātēm.

Vidējs termiņš — triju gadu periods, ko veido saimnieciskais gads, kuram plāno valsts budžetu, un tam sekojošie

divi saimnieciskie gadi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1996., 01.10.1997., 01.04.1998., 25.11.1999., 23.11.2000., 31.10.2002., 19.12.2002., 30.10.2003., 20.12.2004., 20.10.2005., 19.12.2006., 08.11.2007. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

II. VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants. Budžets un tā mērķis

(1) Budžets ir līdzeklis valsts politikas realizācijai ar finansiālām metodēm. Budžets ir valdības finansiālās darbības un vadības pamatā.

(2) Budžeta mērķis ir noteikt un pamatot, kādi līdzekļi nepieciešami valdībai, citām valsts institūcijām un pašvaldībām to valsts pienākumu izpildei, kuru finansēšana noteikta ar likumdošanas aktiem, nodrošinot, lai tajā laikposmā, kuram šie līdzekļi paredzēti, izdevumus segtu atbilstoši ieņēmumi. Budžetu izstrādājot, jāņem vērā nepieciešamība nodrošināt vispārējo ekonomisko līdzsvaru.

2. pants. Finanšu vadība

(1) Finanšu vadība ietver visus budžeta izstrādāšanas un izpildes procesa nodrošināšanai nepieciešamos administratīvos pasākumus, ieskaitot kontroles un atbildības pasākumus.

(2) Ministru kabinets nodrošina valsts budžeta izstrādāšanu un izpildi, kā arī nosaka pašvaldību finansiālās darbības kārtību.

(3) Ministru kabinets izdod rīkojumus, instrukcijas un ieteikumus šā likuma detalizētai piemērošanai.

(4) *(Izslēgta ar 20.10.2005. likumu)*

(5) *(Izslēgta ar 08.11.2007. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2000., 31.10.2002., 19.12.2002., 20.12.2004., 20.10.2005. un 08.11.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2008.)

3. pants. Budžetu iedalījums

(1) Budžetus iedala valsts budžetā un pašvaldību budžetos.

(2) Valsts budžets un pašvaldību budžeti sastāv no pamatbudžeta un speciālā budžeta.

(3) Informatīviem mērķiem veido valsts budžeta un pašvaldību budžetu kopsavilkumu — konsolidēto kopbudžetu.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.04.1998. likumu, kas stājas spēkā 17.04.1998.)

4. pants. Saimnieciskais gads

Saimnieciskais gads sākas 1. janvārī un beidzas 31. decembrī.

5. pants. Valsts budžets

(1) Visi maksājumi, kas saskaņā ar likumu vai citu normatīvo aktu vai līgumu ieskaitāmi valsts budžeta ieņēmumos, ir valsts budžeta līdzekļi, kurus saskaņā ar gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktu apropriāciju var apropriēt valsts mērķim.

(2) Valsts budžeta līdzekļi ir arī maksājumi par valsts kapitāla izmantošanu, kurus katru gadu veic valsts uzņēmumi, kā arī uzņēmējsabiedrības, kurās ir valsts kapitāla daļa. Ministru kabinets nosaka apmēru un kārtību, kādā maksājumi par valsts kapitāla izmantošanu tiek veikti un ieskaitīti valsts budžetā.

(3) Valsts budžeta līdzekļus var piešķirt vai saņemt vienīgi ar gadskārtējā valsts budžeta likumā paredzētu apropriāciju.

(4) Valsts budžeta izdevumi sastāv no apropriācijām, kas noteiktas konkrētām valsts vajadzībām saskaņā ar gadskārtējo valsts budžeta likumu.

(5) Valsts budžeta finansiālā bilance ir valsts budžeta ieņēmumu un izdevumu starpība. Valsts budžetam ir finansiālais pārpalikums, ja valsts budžeta finansiālā bilance ir pozitīva jeb valsts budžeta ieņēmumi ir lielāki par izdevumiem. Valsts budžetam ir finansiālais deficīts, ja valsts budžeta finansiālā bilance ir negatīva jeb valsts budžeta ieņēmumi ir mazāki par izdevumiem.

(6) Valsts budžeta aizdevumi ir valsts budžeta līdzekļi, kas nodoti juridiskajām personām un rada tiesības rīkoties ar tiem un pienākumu atdot saņemto aizdevumu, kā arī aizdevumi no valsts budžeta pārņemto saistību pildīšanai saskaņā ar izsniegtajiem valsts galvojumiem.

(7) Valsts budžeta aizdevumu atmaksas veido visi atmaksātie aizdevumi.

(8) *(Izslēgta ar 19.12.2006. likumu)*

(9) Ministru kabinets izdod noteikumus par valsts tiešās pārvaldes iestāžu sniegto maksas pakalpojumu cenrāžu apstiprināšanu.

(10) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā ministrijas un citas centrālās valsts iestādes plāno, īsteno, uzrauga un uzskaita valsts budžeta programmu (apakšprogrammu) rezultātus un to rādītājus, kā arī sniedz pārskatus par tiem.

(11) Ministru kabinets nosaka tiesu sniegto maksas pakalpojumu veidus, samaksas apmēru un kārtību.

(12) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā plānojami un uzskaitāmi ieņēmumi no valsts budžeta iestāžu sniegtajiem maksas pakalpojumiem un ar šo pakalpojumu sniegšanu saistītie izdevumi.

(23.11.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 20.12.2004., 20.10.2005., 19.12.2006. un 08.11.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2008.)

6. pants. Pašvaldību budžeti

(1) Pašvaldību budžeti katram saimnieciskajam gadam ietver visus pašvaldību (pašvaldību institūciju) iekasētos vai saņemtos ieņēmumus un aizņēmumus, kurus pašvaldības apropriē pašvaldību mērķiem. Pašvaldību budžetos ir ieņēmumu daļa, izdevumu daļa un finansēšanas daļa.

(2) Pašvaldības budžetā paredzētos līdzekļus var piešķirt vai pašvaldības institūcijas saņemt atbilstoši domes (padomes) apstiprinātajā budžetā paredzētajiem mērķiem un apjomam.

(3) Ieņēmumu sadale starp valsts budžetu un pašvaldību budžetiem, kā arī pašvaldībām piešķiramo valsts budžeta dotāciju un teritoriju ekonomisko iespēju izlīdzināšana noteikta likumos, uz kuriem balstās šie ieņēmumi, īpašos likumos vai gadskārtējā valsts budžeta likumā.

(4) *(Izslēgta ar 23.11.2000. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1996., 23.11.2000. un 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

7. pants. Pamatbudžets

(1) Pamatbudžets ir budžeta daļa, kas ietver:

1) visus valsts vai pašvaldības ieņēmumus, kuri paredzēti izdevumu segšanai, izņemot īpašiem mērķiem iezīmētus speciālā budžeta ieņēmumus, dāvinājumus un ziedojumus;

2) apropriācijas visiem valsts vai pašvaldības izdevumiem, kurus paredzēts segt no pamatbudžeta līdzekļiem;

3) pašvaldību budžetu aizņēmumus un aizņēmumu atmaksu.

(2) Valsts budžeta aizdevumi, valsts budžeta aizdevumu atmaksas, izdevumi valsts vārdā izsniegto galvojuma

saistību izpildei, kas sedzamas no valsts budžeta līdzekļiem, attiecināmi tikai uz pamatbudžetu, ja likumā nav noteikts citādi.

(01.04.1998. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2000. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

8. pants. Speciālais budžets

(1) Speciālais budžets ir budžeta daļa, kas ietver:

- 1) likumā paredzētu valsts budžeta izdevumu segšanu no īpašiem mērķiem iezīmētiem ieņēmumu avotiem;
- 2) valsts, pašvaldības vai noteiktas budžeta iestādes saņemtos ziedojumus vai dāvinājumus ar norādītu mērķi vai bez tā;
- 3) aizņēmumus no valsts pamatbudžeta un atmaksu valsts pamatbudžetam;
- 4) pašvaldību speciālā budžeta ieņēmumus, ko veido autoceļu fonda līdzekļi, dabas resursu nodokļa ieņēmumi, ieņēmumi no privatizācijas, ostas maksas, ieņēmumi no citiem īpašiem mērķiem iezīmētiem ieņēmumu avotiem, un ar tiem saistītos izdevumus, aizņēmumus un to atmaksu.

(2) (Izslēgta ar 23.11.2000. likumu)

(3) Transferti no pamatbudžeta konta uz speciālā budžeta kontu ir atļauti tikai ar aproprāciju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1996., 01.04.1998., 23.11.2000., 19.12.2006. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

8.1 pants. Ilgtermiņa stabilizācijas rezerve

(1) Ilgtermiņa stabilizācijas rezerve ir fiskālās politikas instruments, kura mērķis ir:

- 1) samazināt vispārējos ekonomiskos riskus;
- 2) *(izslēgts ar 14.11.2008. likumu);*
- 3) izvairīties no sociālekonomiskas krīzes vai mazināt tās ietekmi;
- 4) nodrošināt finanšu līdzekļu pieejamību ārkārtas situācijas gadījumā.

(2) Ilgtermiņa stabilizācijas rezerves veidošanas un izlietošanas kārtību nosaka Ilgtermiņa stabilizācijas rezerves likums.

(3) (Izslēgta ar 14.11.2008. likumu.)

(08.11.2007. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

9. pants. Aproprācija

(1) Valsts budžeta aproprācijas nosaka gadskārtējais valsts budžeta likums. Pašvaldību budžetu līdzekļus aproprē šajā likumā un citos likumos noteiktajā kārtībā.

(2) Ikviens grozījums, kas attiecas uz aproprācijas apjomu, mērķiem vai termiņiem, izdarāms saskaņā ar šā likuma noteikumiem.

(3) Speciālajam budžetam ir aproprācija, kas pieļauj tikai tādus izdevumus, kuri nepārsniedz saimnieciskā gada faktisko ieņēmumu apmērus un līdzekļu atlikumus saimnieciskā gada sākumā un aizņēmumu no valsts pamatbudžeta.

(4) Visas aproprācijas zaudē spēku saimnieciskā gada beigās.

(5) Finanšu ministram ir tiesības palielināt gadskārtējā valsts budžeta likumā noteikto apropriāciju tikai šādiem mērķiem:

- 1) valsts budžeta iestāžu ieņēmumu no maksas pakalpojumiem un citu pašu ieņēmumu, ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļu, gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā veikto transfertu, kā arī šā likuma 27.pantā noteiktajā kārtībā aprēķināto ieņēmumu atlikumu saimnieciskā gada sākumā izmantošanai;
- 2) Eiropas Kopienas pašu resursu palielināšanai;
- 3) norēķiniem ar Eiropas Savienību;
- 4) starptautisko tiesu un Satversmes tiesas spriedumu izpildei;
- 5) valsts parāda saistību dzēšanai;
- 6) Eiropas Savienības politiku instrumentu un citas ārvalstu finanšu palīdzības projektu un pasākumu īstenošanai;
- 7) Eiropas Savienības politiku instrumentiem, lai īstenotu tādas Eiropas lauksaimniecības garantiju fonda pasākumus, kuri izriet no Eiropas Savienības tieši piemērojamiem tiesību aktiem;
- 8) normatīvajos aktos noteikto sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta izdevumu segšanai;
- 9) likumā noteikto garantēto atlīdzību izmaksai Noguldījumu garantiju fondā trūkstošo līdzekļu nodrošināšanai.

(6) Par apropriācijas palielināšanu šā panta piektajā daļā minētajiem mērķiem finanšu ministrs nekavējoties informē Ministru kabinetu un Saeimu. Izdevumus minētajiem mērķiem atļauts veikt, ja Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija piecu dienu laikā no attiecīgās informācijas saņemšanas nav iebildusi pret apropriācijas palielinājumu.

(7) Ministru kabinetam ir tiesības ministrijai vai citai centrālajai valsts iestādei gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktās apropriācijas ietvaros pārdalīt apropriāciju starp programmām, apakšprogrammām un izdevumu kodiem atbilstoši ekonomiskajām kategorijām. Apropriācijas pārdale, lai nodrošinātu gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā veikto transfertu pārskaitīšanu, tiek veikta šā panta sestajā daļā noteiktajā kārtībā.

(8) Gadskārtējais valsts budžeta likums ietver nosacījumus, ko Ministru kabinets ievēro, lemjot par šā panta septītajā daļā paredzēto apropriācijas pārdali, kā arī apropriācijas pārdales apjomu.

(9) Ministrijas un citas centrālās valsts iestādes izstrādā un Finanšu ministrija izvērtē pieprasījumus par apropriācijas pārdali starp programmām, apakšprogrammām un izdevumu kodiem atbilstoši ekonomiskajām kategorijām atbilstoši Ministru kabineta noteiktajai kārtībai.

(10) Finanšu ministrijas budžetā atsevišķā apakšprogrammā plānoto apropriāciju Eiropas Savienības politiku instrumentiem un citu ārvalstu finanšu palīdzības projektu un pasākumu īstenošanai sadala Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2002., 30.10.2003., 20.12.2004., 19.12.2006., 08.11.2007. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009. Piektās daļas 8.punkts stājas spēkā 26.11.2008. Sk. 14.11.2008. likuma spēkā stāšanās laiku nosakošo normu.)

9.¹ pants. Apropriācijas rezerve

(1) Gadskārtējā valsts budžeta likumā nosaka apropriācijas rezervi, ko ministrijas, citas centrālās valsts iestādes un pašvaldības pieprasa un izmanto Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(2) Gadskārtējā valsts budžeta likumā nosaka apropriācijas rezerves izmantošanas galvenos noteikumus, un šo rezervi paredz kā atsevišķu valsts pamatbudžeta programmu.

(3) Apropriācijas rezerves apjomu vidējam termiņam apstiprina Ministru kabinets vienlaikus ar vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvaru.

(4) Ministru kabinets apropriācijas rezerves ietvaros piešķir ministrijām, citām centrālajām valsts iestādēm un

pašvaldībām apropriācijas, bet ne lielākā apjomā par to neizlietoto dotāciju no vispārējiem ieņēmumiem iepriekšējā gada beigās.

(5) Ministru kabinets apstiprina kārtējā gada apropriācijas rezerves sadalījumu ministrijām, citām centrālajām valsts iestādēm un pašvaldībām pa programmām, apakšprogrammām un izdevumu ekonomiskās klasifikācijas kodiem.

(19.12.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.11.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2008.)

10. pants. Grozījumi budžeta ieņēmumos un izdevumos

(1) Saeimas lēmumos, kuru pieņemšana saistīta ar budžetā neparedzētiem izdevumiem, atbilstoši Satversmes 66. panta otrajai daļai jāparedz arī līdzekļi, ar kuriem segt šos izdevumus. Likumā paredzētajos gadījumos finanšu ministrs iesniedz atsaukumi par iesniegtajiem likumprojektiem ne vēlāk kā divu nedēļu laikā no attiecīgā likumprojekta saņemšanas dienas.

(2) Ja pēc valsts budžeta likuma stāšanās spēkā Saeima pieņem likumus vai Ministru kabinets — lēmumus, kuri kārtējā saimnieciskajā gadā izraisa pašvaldību budžetu izdevumu palielināšanos vai to ieņēmumu samazināšanos, tad šādos likumos vai lēmumos ir jānorāda, no kādiem valsts budžeta līdzekļiem tiks segts pašvaldību budžetu izdevumu pieaugums vai ieņēmumu samazinājums.

(3) Ja pēc valsts budžeta apstiprināšanas Saeima pieņem likumus vai Ministru kabinets — lēmumus, kuri atļauj samazināt pašvaldību budžetu izdevumus vai palielināt to ieņēmumus, tad šādus līdzekļu pārpalikumus valsts budžeta apropriācijas kārtībā var novirzīt valsts vai pašvaldību vajadzībām.

(4) Ja pašvaldības, pārkāpjot savu kompetenci, pieņem lēmumus, kuru darbības rezultātā samazinās valsts budžeta ieņēmumi vai palielinās izdevumi, tad summas, kas nepieciešamas zaudējumu segšanai, ieskaitāmas no pašvaldību budžetiem valsts budžetā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1996., 01.10.1997. un 19.12.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

11. pants. Klasifikācija

Lai nodrošinātu budžeta līdzekļu izlietošanas kontroli un dotu iespēju veikt nepieciešamo analīzi atbilstoši administratīvajām, funkcionālajām un ekonomiskajām kategorijām, Ministru kabinets nosaka:

1) budžetu (valsts budžeta un pašvaldību budžetu) ieņēmumu, izdevumu un finansēšanas klasifikāciju;

2) *(zaudējis spēku 01.01.2006.; skat. Pārejas noteikumus);*

3) vispārējo valdības parāda un institucionālo sektoru klasifikāciju.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005. Sk. pārejas noteikumus.)

12. pants. Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem

(1) Līdzekļus neparedzētiem gadījumiem un valstiski īpaši nozīmīgiem pasākumiem nosaka gadskārtējā valsts budžeta likumā Finanšu ministrijas pamatbudžeta apakšprogrammā "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem".

(2) Ministrijas, citas centrālās valsts iestādes un pašvaldības sagatavo nepieciešamo līdzekļu pieprasījumu atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem par Finanšu ministrijas pamatbudžeta apakšprogrammā "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" apstiprināto līdzekļu pieprasīšanas, pieprasījuma izskatīšanas, līdzekļu piešķiršanas kritērijiem, izlietojuma, uzskaites, kontroles un pārskatu sniegšanas kārtību, kā arī par īpašiem nosacījumiem pašvaldībām.

(3) Finanšu ministram ir tiesības gadskārtējā valsts budžeta likumā noteikto apropriāciju līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem pārdalīt ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm atbilstoši lēmumam par līdzekļu piešķiršanu.

(4) Finanšu ministrs ik ceturksni sniedz pārskatu Saeimai par veikto gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktās apropriācijas līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem pārdali.

(14.11.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

13. pants. Valsts noslēpumi (slepenie izdevumi)

(1) Noteiktiem nacionālās drošības pasākumiem paredzētos slepenos izdevumus gadskārtējā valsts budžeta likumā apstiprina bez izklāsta.

(2) Slepeno izdevumu izklāstu valsts budžetā finanšu ministrs iesniedz speciālai Saeimas komisijai, kas par to sniedz atsevišķu ziņojumu Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai pirms valsts budžeta apstiprināšanas, ja vien Saeima nav pieņēmusi citādu lēmumu.

(3) *(Izslēgta ar 20.10.2005. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.04.1998., 19.12.2002. un 20.10.2005. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

14. pants. Informācijas par budžetu pieejamība

(1) Informācija par valsts budžetu tiek regulāri publicēta pilnīgā visaptverošā un sabiedrībai viegli saprotamā formā. Visi galvenie ziņojumi par valsts budžetu ir sabiedrībai pieejami.

(2) Valsts budžets un tā izpildes rādītāji tiek publicēti oficiālā laikrakstā ne retāk kā reizi ceturksnī. Pašvaldības budžetam jābūt sabiedrībai pieejamam katrā attiecīgajā pašvaldībā.

(3) Lai informētu sabiedrību par iestādes darbības mērķiem un rezultātiem, kā arī par piešķirto valsts budžeta līdzekļu izlietošanu iepriekšējā gadā, ministrijas un citas centrālās valsts iestādes, visas to padotībā esošās budžeta finansētās institūcijas un pašvaldības līdz pārskata gadam sekojošā gada 1.jūlijam sagatavo gada publiskos pārskatus un mēneša laikā pēc sagatavošanas publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" informāciju par gada publiskā pārskata pieņemšanu un iespēju iepazīties ar pilnu tā tekstu. Ministrijas un citas centrālās valsts iestādes, visas to padotībā esošās budžeta finansētās institūcijas gada publiskos pārskatus publicē savā mājaslapā internetā. Pašvaldības gada publiskos pārskatus iesniedz Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai publicēšanai tās mājaslapā internetā, kā arī publicē vismaz vienā vietējā laikrakstā vai atsevišķā sabiedrībai pieejamā izdevumā. Ministru kabinets nosaka gada publiskā pārskata saturu un sagatavošanas kārtību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2000., 20.12.2004. un 20.10.2005. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

15. pants. Valsts budžeta izdevumu veikšana, aizdevumu izsniegšana un valsts parāda maksimālais pieaugums, ja nav stājies spēkā gadskārtējais valsts budžeta likums

Ja, sākoties saimnieciskajam gadam, nav stājies spēkā gadskārtējais valsts budžeta likums, finanšu ministrs apstiprina valsts darbībai nepieciešamos valsts budžeta izdevumus, aizdevumus un aizņēmumu limitus ar noteikumu, ka:

1) netiek apmaksāti pakalpojumi (uzdevumi), kas nav sniegti iepriekšējā saimnieciskajā gadā, un netiek veiktas investīcijas, kas nav realizētas iepriekšējā saimnieciskajā gadā;

2) izdevumi mēnesī nepārsniedz divpadsmito daļu no iepriekšējā gada apropriācijas;

3) pilnvarojumi, kas piešķirti saskaņā ar šo pantu, izbeidzas, kad stājas spēkā gadskārtējais valsts budžeta likums, un visi izdevumi no saimnieciskā gada sākuma tiek reģistrēti saskaņā ar jauno gadskārtējo valsts budžeta likumu;

4) tiek turpināta iepriekšējā saimnieciskajā gadā uzsākto pasākumu finansēšana;

5) tiek nodrošināta ārvalstu finanšu palīdzības, Eiropas Savienības politiku instrumentu un valsts budžeta līdzfinansējuma līdzekļu asignēšana ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu ietvaros finansētiem jauniem pasākumiem (projektiem);

6) tiek nodrošināta Eiropas Kopienas pašu resursu pārskaitīšana Eiropas Kopienas budžetā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1996., 25.11.1999., 31.10.2002., 19.12.2002. un 30.10.2003. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2004. Sk. pārejas noteikumus.)

15.¹ pants. Eiropas Kopienas pašu resursu sistēmas funkcionēšana, atspoguļošana valsts budžeta likumā un pašu resursu pārskaitīšana Eiropas Kopienas budžetā

(1) Eiropas Kopienas pašu resursu apjomu nosaka Eiropas Kopienas iestādes atbilstoši Eiropas Kopienas tiesību normām. Ja līdz gadskārtējā valsts budžeta likuma projekta iesniegšanai Saeimā Eiropas Kopienas iestādes vēl nav noteikušas Eiropas Kopienas pašu resursu apjomu, valsts budžeta likumā tiek iekļauta Finanšu ministrijas prognoze.

(2) Saeima, pieņemot gadskārtējo valsts budžeta likumu, Eiropas Kopienas iestāžu noteikto Eiropas Kopienas pašu resursu apjomu iekļauj gadskārtējā valsts budžeta likumā negrozītā veidā.

(3) Eiropas Kopienas pašu resursu pārskaitīšanu Eiropas Kopienas budžetā veic Finanšu ministrija atbilstoši Eiropas Komisijas noteiktajai kārtībai.

(4) Eiropas Kopienas pašu resursu iemaksu kārtību nosaka Eiropas Kopienas iestādes atbilstoši Eiropas Kopienas tiesību normām.

(5) Ministru kabinets nosaka Eiropas Kopienas pašu resursu sistēmas funkcionēšanas kārtību.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2002. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

III. GADSKĀRTĒJĀ VALSTS BUDŽETA LIKUMA PROJEKTA (BUDŽETA LIKUMPROJEKTU PAKETES) SAGATAVOŠANA, IESNIEGŠANA UN PIENĒMŠANA

(Nodaļas nosaukums 01.10.1997. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.10.1997.)

16. pants. Atbildība par valsts budžeta likuma projekta (budžeta likumprojektu paketes) sagatavošanu

Finanšu ministrs ir atbildīgs par gadskārtējā valsts budžeta likuma projekta (budžeta likumprojektu paketes), tam pievienojamo paskaidrojumu un vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvara izstrādāšanu.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

16.¹ pants. Vidēja termiņa budžeta mērķi un prioritārie attīstības virzieni

(1) Finanšu ministrija sadarbībā ar Valsts kanceleju un Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministriju izstrādā nākamajiem trim saimnieciskajiem gadiem normatīvā akta projektu par vidēja termiņa budžeta mērķiem un prioritārajiem attīstības virzieniem un līdz kārtējā gada 1.februārim iesniedz to Ministru kabinetam. Minētais normatīvā akta projekts tiek izstrādāts, aktualizējot iepriekšējā saimnieciskajā gadā apstiprinātos vidēja termiņa budžeta mērķus un prioritāros attīstības virzienus. Vienlaicīgi finanšu ministrs iesniedz Ministru kabinetam saimnieciskā gada valsts budžeta likuma projekta (budžeta likumprojektu paketes) un vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvara izstrādes un iesniegšanas grafiku projektu.

(2) (Izslēgta ar 14.11.2008. likumu.)

(3) Ja attiecīgajiem nākamajiem saimnieciskajiem gadiem atbilstoši vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvaram ir prognozēti līdzekļi jauno politikas iniciatīvu finansēšanai, ministrijas un citas centrālās valsts iestādes iesniedz jaunās politikas iniciatīvas saskaņā ar valsts budžeta likuma projekta (budžeta likumprojektu paketes) un vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvara izstrādes un iesniegšanas grafiku. Ministriju un citu centrālo valsts iestāžu jauno politikas iniciatīvu iesniegšanas, izvērtēšanas un vienota starpnozaru jauno politikas iniciatīvu prioritārā saraksta izveidošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(19.12.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

16.² pants. Vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvara izstrādāšana

(1) Finanšu ministrs sadarbībā ar ekonomikas ministru un konsultējoties ar Latvijas Banku katru gadu aktualizē vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvaru nākamajiem trijiem saimnieciskajiem gadiem un iesniedz to Ministru kabinetam.

(2) Vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvarā norāda:

- 1) vidēja termiņa valsts makroekonomiskās situācijas prognozi;
- 2) valdības fiskālās politikas mērķus vidējam termiņam;
- 3) valsts budžeta ieņēmumu prognozes vidējam termiņam;
- 4) maksimāli pieļaujamo valsts budžeta izdevumu kopapjomu vidējam termiņam;
- 5) valsts budžetā plānojamo apropriācijas rezervi vidējam termiņam;
- 6) maksimāli pieļaujamo valsts budžeta kopējo izdevumu apjomu katrai ministrijai un citām centrālajām valsts iestādēm vidējam termiņam.

(3) Maksimāli pieļaujamo valsts budžeta izdevumu kopapjomu vidējam termiņam un maksimāli pieļaujamo valsts budžeta izdevumu kopējo apjomu katrai ministrijai un citām centrālajām valsts iestādēm vidējam termiņam nosaka atbilstoši Ministru kabineta noteikumos paredzētajai metodikai, ievērojot šā likuma 19.panta piektās daļas nosacījumus.

(4) Ministru kabinets apstiprina vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvaru.

(5) Finanšu ministrs informē Saeimu par Ministru kabineta apstiprināto vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvaru.

(19.12.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

17. pants. Budžeta pieprasījumu izstrādāšanas pamatprincipi

(1) Pamatprincipus, saskaņā ar kuriem ministrijas un citas centrālās valsts iestādes izstrādā un iesniedz Finanšu ministrijai budžeta pieprasījumu, nosaka Ministru kabinets.

(2) Budžeta pieprasījumu izstrādāšanas pamatprincipi ietver:

1) vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvarā norādītā ministrijas un citas centrālās valsts iestādes maksimāli pieļaujamo kopējo izdevumu apjoma robežās plānojamo budžeta izdevumu sadalījumu pa programmām (apakšprogrammām) un izdevumiem atbilstoši ekonomiskajām un valdības funkciju kategorijām;

2) citus finanšu ierobežojumus, ko ievēro budžeta aprēķinos;

3) budžeta pieprasījumu izstrādāšanas kārtību un termiņu;

4) budžeta aprēķinos izmantojamās rādītājus;

5) budžeta pieprasījumu veidlapas;

6) citu budžeta pieprasījumu izstrādāšanai nepieciešamo informāciju.

(08.11.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2008.)

18. pants. Budžeta pieprasījumu izstrādāšana

(1) Ministrijas un citas centrālās valsts iestādes saskaņā ar valsts budžeta likuma projekta (budžeta likumprojektu paketes) un vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvara izstrādes un iesniegšanas grafiku izstrādā un iesniedz Finanšu ministrijai valsts budžeta pieprasījumus atbilstoši budžeta pieprasījumu izstrādāšanas pamatprincipiem.

(1¹) Ministrijas un citas centrālās valsts iestādes izstrādā valsts budžeta pieprasījumus maksimāli pieļaujamā valsts budžeta izdevumu apjoma ietvaros.

(2) Pilnvaras, kas attiecas uz valsts budžeta ilgtermiņa saistību maksimāli pieļaujamo apjomu, atspoguļo gadskārtējā valsts budžeta likumā atsevišķi no budžeta gada apropriācijām.

(3) Budžeta finansētas institūcijas, kas tieši saņem valsts budžeta dotāciju, izstrādā valsts budžeta pieprasījumu saskaņā ar budžeta pieprasījuma izstrādāšanas pamatprincipiem.

(25.11.1999. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2000., 31.10.2002., 19.12.2002., 30.10.2003., 20.10.2005., 19.12.2006. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

19. pants. Valsts budžeta pieprasījumu analīze

(1) *(Izslēgta ar 19.12.2006. likumu.)*

(2) Finanšu ministrs izstrādā gadskārtējo valsts budžeta likuma projektu, pamatojoties uz vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvaru un budžeta pieprasījumiem, kas iesniegti atbilstoši šā likuma 17. un 18.panta noteikumiem.

(3) Finanšu ministrs izvērtē budžeta pieprasījumus pēc to atbilstības paredzētajiem mērķiem, ekonomiskuma un efektivitātes un, ja nepieciešams, pieprasa attiecīgajai izvērtēšanai nepieciešamo papildu informāciju. Pamatojoties uz šāda izvērtējuma rezultātiem un sniegto informāciju, finanšu ministrs pieņem lēmumu par budžeta pieprasījumu iekļaušanu valsts budžeta likuma projektā līdz tā iesniegšanai Ministru kabinetam. Finanšu ministrs jebkurā valsts budžeta likuma projekta izskatīšanas stadijā var izteikt savu viedokli, pievienot nepieciešamos atzinumus, kā arī atsevišķu revīziju rezultātus.

(4) Saeimas budžeta pieprasījums budžeta pieprasījumu izskatīšanas procesā līdz budžeta likuma projekta iesniegšanai Saeimā bez pieprasījuma iesniedzēja piekrišanas nav grozāms.

(5) Valsts prezidenta kancelejas, Augstākās tiesas, Satversmes tiesas, Valsts kontroles un Tiesībsarga biroja budžeta pieprasījums līdz gadskārtējā budžeta likuma projekta iesniegšanai Ministru kabinetam bez pieprasījuma iesniedzēja piekrišanas nav grozāms.

(6) Rajona (pilsētas) tiesu, apgabaltiesu un prokuratūras iestāžu budžeta pieprasījumi līdz gadskārtējā budžeta likuma projekta iesniegšanai Ministru kabinetam bez pieprasījuma iesniedzēja piekrišanas nav grozāmi. Rajona (pilsētas) tiesu un apgabaltiesu iesniegtos budžeta pieprasījumus apkopo un Finanšu ministrijai nodod Tieslietu ministrija, bet prokuratūras iestāžu iesniegtos budžeta pieprasījumus apkopo un tālāk nodod Ģenerālprokuratūra.

(7) Ministru kabinetam ir tiesības iekļaut valsts budžetā bez budžeta pieprasījuma līdzekļus neparedzētiem gadījumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1996., 01.04.1998., 25.11.1999., 23.11.2000., 31.10.2002., 19.12.2002. un 19.12.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

20. pants. Valsts budžeta likuma projekta (budžeta likumprojektu paketes) izskatīšana Ministru kabinetā

(1) Visas ministrijas un citas centrālās valsts iestādes saņem valsts budžeta likuma projektu (budžeta likumprojektu paketi) un divu nedēļu laikā var iesniegt finanšu ministram motivētus iebildumus pret šo projektu.

(2) Finanšu ministrs cenšas panākt vienošanos ar attiecīgo ministriju un citu centrālo valsts iestāžu vadītājiem. Ja vienošanās netiek panākta, viņš Ministru kabinetam iesniedzamajam valsts budžeta likuma projektam (budžeta likumprojektu paketei) pievieno izziņu par tiem iebildumiem, par kuriem vienošanās nav panākta.

(3) Finanšu ministrs iesniedz Ministru kabinetam valsts budžeta likuma projektu (budžeta likumprojektu paketi), tā paskaidrojumus un precizēto vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvaru.

(4) Jautājumus, kas nav atrisināti valsts budžeta pieprasījumu izskatīšanas procesā, ministriju un citu centrālo valsts iestāžu vadītāji var nodot izlemšanai Ministru kabinetam.

(5) Ministru kabinets lemj par valsts budžeta likuma projekta (budžeta likumprojektu paketes) iesniegšanu Saeimā.

(6) Ministru kabinets akceptē precizēto vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvaru un iesniedz to Saeimai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.10.1997., 23.11.2000., 19.12.2002., 19.12.2006. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

21. pants. Gadskārtējā valsts budžeta likuma projekta (budžeta likumprojektu paketes) un grozījumu gadskārtējā valsts budžeta likumā iesniegšana

(1) Ministru kabinets līdz attiecīgā gada 1.oktobrim iesniedz Saeimai gadskārtējo valsts budžeta likuma projektu (budžeta likumu projektu paketi) nākamajam saimnieciskajam gadam, priekšlikumus par grozījumiem likumos, lai tie atbilstu budžeta pieprasījumiem, un valsts budžeta likuma projekta (budžeta likumu projektu paketes) paskaidrojumus, kā arī vidējā termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvaru.

(2) Valsts budžeta likuma projekta (budžeta likumu projektu paketes) paskaidrojumi ietver:

- 1) Ministru prezidenta ievadziņojumu;
- 2) finanšu ministra ziņojumu, kurā sniegti galvenie valsts budžeta likuma projekta (budžeta likumu projektu paketes) paskaidrojumi;
- 3) informāciju par valsts ekonomisko stāvokli un valsts budžeta pamatā liktās makroekonomiskās stratēģijas aprakstu un makroekonomiskās attīstības scenāriju un to risku izvērtējumu;
- 4) ieņēmumu kopapjomu, aprēķinus un analīzi pa ieņēmumu veidiem;
- 5) izdevumu kopapjomu, līdzekļu sadalījumu pa budžeta klasifikācijas kategorijām, ar jauniem pasākumiem saistīto izdevumu pamatojumu;
- 6) kopsavilkumu par investīciju finansēšanu un finansēšanas avotiem, ikgadējiem ekspluatācijas izdevumiem, kā arī jauniem investīciju projektiem, kas pārsniedz saimnieciskā gada ietvarus, kopsavilkumu par investīciju projektu pabeigšanai nepieciešamajiem izdevumiem nākamajos gados;
- 7) *(izslēgts ar 19.12.2006. likumu);*
- 8) priekšlikumus par tiem likumos izdarāmajiem grozījumiem, kuri nav ietverti valsts budžeta likuma projektā (budžeta likumu projektu paketē), lai šie likumi atbilstu budžeta pieprasījumiem;
- 9) *(izslēgts ar 19.12.2006. likumu);*
- 10) nodokļu atvieglojumu (atlaižu) un nodokļu parādu summas;
- 11) konsolidētā kopbudžeta projektu, kas ietver valsts budžeta projekta un pašvaldību budžetu projektu kopsavilkuma prognozes;
- 12) valsts parādu un galvojumu finansiālo saistību kopsavilkumu attiecībā uz kārtējo saimniecisko gadu un vidējam termiņam, šajos aprēķinos norādot valdības rīcības pieļaujamās robežas, lai segtu izdevumus, kas var rasties, pildot uz valsts budžetu attiecināmās parāda saistības;
- 13) pašvaldību finanšu izlīdzināšanas aprēķinus;
- 14) informāciju par valsts budžeta ilgtermiņa saistību maksimāli pieļaujamo apjomu;
- 15) valsts budžeta aizdevumu un atmaksu apjomus saskaņā ar iepriekšējos saimnieciskajos gados noslēgtajiem līgumiem un Ministru kabineta atbalstītajām programmām.

(3) Saeimas vēlēšanu gadā gadskārtējā valsts budžeta likuma (budžeta likumprojektu paketes) projekts un vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvars iesniedzams Saeimai ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc tam, kad jaunievēlētā Saeima izteikusi Ministru kabinetam savu uzticību.

(4) Ministru kabinets iesniedz Saeimai pieņemšanai grozījumus gadskārtējā valsts budžeta likumā kārtējam saimnieciskajam gadam, priekšlikumus par grozījumiem likumos, lai tie atbilstu grozījumiem gadskārtējā valsts budžeta likumā un grozījumu valsts budžeta likumā paskaidrojumu.

(5) Grozījumu valsts budžeta likumā paskaidrojums ietver:

- 1) informāciju par ieņēmumu izmaiņām un analīzi par tiem ieņēmumu veidiem, kuriem plānotas izmaiņas;

- 2) informāciju par izdevumu izmaiņām;
- 3) ar jauniem pasākumiem saistīto izdevumu pamatojumu;
- 4) *(izslēgts ar 14.11.2008. likumu);*
- 5) informāciju par izmaiņām valsts budžeta aizdevumos un aizdevumu atmaksās;
- 6) informāciju par izmaiņām valsts budžeta ilgtermiņa saistību maksimāli pieļaujamā apjomā;
- 7) informāciju par izmaiņām ārvalstu finanšu palīdzības apjomos;
- 8) *(izslēgts ar 19.12.2006. likumu).*

(6) Apropriācijas, kas paredzētas valsts budžeta finansējumam Eiropas Savienības fondu projektu īstenošanai, grozījumos gadskārtējā valsts budžeta likumā drīkst pārdalīt citiem mērķiem tikai ar Ministru kabineta lēmumu, kas pieņemts pirms grozījumu projekta izskatīšanas. Minētais nosacījums attiecas uz grozījumu projekta izstrādāšanas kārtību Ministru kabinetā.

(01.04.1998. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 23.11.2000., 19.12.2002., 19.12.2006., 08.11.2007. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

22. pants. Gadskārtējā valsts budžeta likuma pieņemšana

(1) Ministru kabineta iesniegto valsts budžeta likuma projektu (budžeta likumprojektu paketi) Saeima pārbauda un apstiprina likumdošanas kārtībā.

(2) Valsts budžeta likums ietver:

1) valsts budžeta finansiālo bilanci un valsts parāda maksimāli pieļaujamo apjomu saimnieciskā gada beigās, kā arī valsts vārdā izsniegto galvojumu saistību izpildei paredzamo apjomu valsts parādā un no jauna saimnieciskajā gadā izsniedzamo galvojumu apjomus;

2) to līdzekļu apjomus, kas nākamajā saimnieciskajā gadā apropriācijas kārtībā piešķirami katrai izdevumu kategorijai saskaņā ar budžeta klasifikāciju, norādot katras kategorijas līdzekļu izmantošanas mērķi;

3) *(izslēgts ar 23.11.2000. likumu);*

4) valsts budžeta ilgtermiņa saistību maksimāli pieļaujamo apjomu atbilstoši budžeta izdevumu klasifikācijai;

5) noteikumus, kas pievienojami visām vai atsevišķām apropriācijām;

6) ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļu kopapjomu ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm;

7) valsts fondēto pensiju shēmas iemaksu likmi un iemaksu summu.

(3) Uz valsts budžeta likuma projekta (budžeta likumprojektu paketes) izskatīšanu attiecas šā likuma 10.panta pirmajā daļā paredzētie noteikumi.

(4) Saeimas apstiprināto valsts budžeta likumu (budžeta likumu paketi) izsludina Satversmē noteiktajā kārtībā.

(5) Finanšu ministrija sadarbībā ar ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm mēneša laikā pēc saimnieciskā gada valsts budžeta likuma izsludināšanas nodrošina aktualizētā vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvara sagatavošanu un iesniegšanu Ministru kabinetam.

(01.10.1997. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.04.1998., 25.11.1999., 23.11.2000., 19.12.2002., 19.12.2006. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

IV. BUDŽETA IZPILDE

(Nodaļas nosaukums ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

23. pants. Valsts kase

Valsts kase ir Finanšu ministrijas padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas no valsts budžeta asignē un veic maksājumus noteiktiem mērķiem, veic valsts budžeta izpildes un uzskaites, valsts parāda vadības un normatīvajos aktos noteiktās Eiropas Savienības politiku instrumentu maksājumu iestādes funkcijas, kā arī citas normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

(08.11.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2008.)

24. pants. Izdevumi, kurus paredz likums

(1) Valsts budžeta izpildītāji var izdarīt valsts budžeta izdevumus vai uzņemties īstermiņa saistības tikai to finansēšanas plānos noteikto asignējumu ietvaros, kurus izsniedz Valsts kase.

(2) Valsts kase piešķir asignējumus izdevumiem saskaņā ar gadskārtējā valsts budžeta likumā noteikto apropriāciju un nodrošina to izpildi Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(3) Budžeta iestādes var uzņemt valsts budžeta ilgtermiņa saistības, nepārsniedzot saimnieciskā gada valsts budžeta likumā noteiktos valsts budžeta ilgtermiņa saistību maksimāli pieļaujamus apjomus. Budžeta iestādes var uzņemt papildu saistības vienīgi Eiropas Savienības politikas instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētos projektos un pasākumos, ja pieņemts attiecīgs Ministru kabineta lēmums.

(4) (Izslēgta ar 14.11.2008. likumu.)

(25.11.1996. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 31.10.2002., 19.12.2002., 20.12.2004., 20.10.2005., 19.12.2006. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

25. pants. Ieņēmumu un izdevumu kontrole

(1) Valsts kase, sadarbojoties ar Valsts ieņēmumu dienestu, seko tam, lai visi ieņēmumi, kas pienākas valsts budžetam, tiktu saņemti laikā un attiecīgajā apjomā, un nodrošina to, lai valsts budžeta izdevumi tiktu izdarīti saskaņā ar spēkā esošajiem likumiem.

(2) Finanšu ministrs ziņo par nepieciešamo asignējumu aizkavēšanu vai samazināšanu, ja ir paredzams, ka valsts budžeta finansiālais pārpalikums nerasniegs kārtējā gada valsts budžeta likumā apstiprināto finansiālā pārpalikuma līmeni vai finansiālais deficīts pārsniegs kārtējā gada valsts budžeta likumā apstiprināto finansiālā deficīta līmeni. Ministru kabinets septiņu darba dienu laikā no finanšu ministra ziņojuma dienas pieņem lēmumu par šo asignējumu aizkavēšanu vai samazināšanu un ne vēlāk kā triju darba dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas iesniedz Saeimai grozījumus gadskārtējā valsts budžeta likumā.

(2¹) Finanšu ministram ir tiesības dot rīkojumu Valsts kasei par valsts budžeta asignējumu aizkavēšanu vai samazināšanu atbilstoši Ministru kabineta lēmumam par valsts budžeta asignējumu aizkavēšanu vai samazināšanu.

(3) (Izslēgta ar 25.11.1999. likumu.)

(4) Speciālā budžeta asignējumus Valsts kase izdara tā, lai kopējie izdevumi šā budžeta mērķiem nebūtu lielāki par līdzekļiem, kas šiem mērķiem saņemti speciālajā budžetā, un par naudas līdzekļu atlikumu saimnieciskā gada sākumā un aizņēmumu no valsts pamatbudžeta.

(5) Finanšu ministrijai ir tiesības veikt pārbaudes no valsts budžeta un pašvaldību budžetiem finansētu institūciju budžeta plānošanas, uzskaites un pārskatu sniegšanas jomā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1996., 01.04.1998., 25.11.1999., 31.10.2002., 19.12.2002., 19.12.2006. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009. 2.¹ daļa stājas spēkā 26.11.2008. Sk. 14.11.2008. likuma spēkā stāšanās laiku nosakošo normu.)

26. pants. Apropriāciju grozījumi

(1) Valsts budžeta apropriācijas, arī to apjomus, mērķus un termiņus, var grozīt tikai tad, ja tas noteikts gadskārtējā valsts budžeta likumā un šā likuma 9. un 9.¹ pantā noteiktajos gadījumos.

(2) Izdevumus mērķiem, kas nav iekļauti pieņemtajā apropriācijā, var izdarīt vienīgi tad, ja tiek pieņemts likums par apropriācijas grozīšanu. Priekšlikumi par apropriāciju grozīšanu šādiem mērķiem iesniedzami un izskatāmi kārtībā, kāda noteikta budžeta pieprasījumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1996., 01.04.1998., 31.10.2002. un 19.12.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

27. pants. Kontu atvēršana un slēgšana

(1) Valsts budžeta iestādes asignējumu saņemšanai un izdevumu veikšanai no valsts budžeta līdzekļiem atver valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta līdzekļu kontus tikai Valsts kasē. Valsts budžeta līdzekļu saņemšanai un no tiem veicamo izdevumu izdarīšanai budžeta finansētas institūcijas, izņemot valsts budžeta iestādes un pašvaldības, atver norēķinu kontus tikai Valsts kasē. Valsts budžeta līdzekļu saņemšanai un no tiem finansēto investīciju projektu un vienreizējo pasākumu izdevumu veikšanai pašvaldības un to iestādes atver norēķinu kontus Valsts kasē.

(2) Valsts kase katru gadu 31.decembrī slēdz visus atbilstoši kārtējā saimnieciskā gada valsts budžeta likumam atvērto valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta kontus. Speciālā budžeta konti, kas atvērti ziedojumu un dāvinājumu uzskaitēi, un norēķinu konti tiek slēgti saskaņā ar budžeta finansētas institūcijas iesniegumu.

(2¹) Gada beigās valsts pamatbudžeta kontos esošo līdzekļu atlikumu, kas radies no ieņēmumiem par sniegtajiem maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem, ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem vai saņemtajiem transferta pārskaitījumiem no valsts pamatbudžeta ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem, Valsts kase ieskaita nākamajam saimnieciskajam gadam atvērtajos pamatbudžeta kontos, pamatojoties uz budžeta iestādes iesniegumu, un to var izmantot nākamajā saimnieciskajā gadā atbilstoši finansēšanas plānā piešķirtajiem asignējumiem.

(2²) Gada beigās valsts speciālā budžeta kontos esošo līdzekļu atlikumu Valsts kase ieskaita nākamajam saimnieciskajam gadam atvērtajos speciālā budžeta kontos, un to var izmantot nākamajā saimnieciskajā gadā atbilstoši finansēšanas plānā piešķirtajiem asignējumiem.

(2³) Gada beigās speciālā budžeta kontos, kas atvērti ziedojumu un dāvinājumu uzskaitēi, un norēķinu kontos esošais līdzekļu atlikums paliek budžeta finansētu institūciju rīcībā, un to var izlietot nākamajā gadā izdevumu finansēšanai, ja likumā nav noteikts citādi.

(3) (Izslēgta ar 14.11.2008. likumu.)

(4) Pašvaldības un citas no valsts budžeta daļēji finansētas atvasinātas publiskas personas, un komersanti, kuros ieguldīta valsts vai pašvaldību kapitāla daļa, var atvērt kontus Valsts kasē.

(23.11.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 19.12.2002., 30.10.2003., 20.12.2004., 08.11.2007. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

28. pants. Ziņojums par valsts budžeta izpildes gaitu

(1) Ministru kabinets līdz kārtējā gada 1. jūnijam iesniedz Saeimai ziņojumu par valsts finansiālo stāvokli un vienlaikus izvērtē makroekonomiskās attīstības prognozi un pieņēmumus, kas tika izmantoti, apstiprinot saimnieciskā gada valsts budžetu, kā arī ņem vērā ekonomisko situāciju attiecīgajā laikposmā.

(2) Ziņojumā par valsts budžeta stāvokli ieņēmumu, izdevumu, finansiālās bilances un aizdevumu kopsavilkumi tiek salīdzināti ar valsts budžeta likumā apstiprinātajiem attiecīgajiem līmeņiem, kā arī tiek sniegti paskaidrojumi par galvenajiem grozījumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.11.2007. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

V. UZSKAITE UN FINANŠU PĀRSKATI

(Nodaļas nosaukums ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

29. pants. Uzskaitē

(1) Valsts kase kāro valsts budžeta finanšu uzskaiti.

(2) Budžeta iestādes Ministru kabineta noteiktajā kārtībā kārto grāmatvedības uzskaiti, ievērojot Ministru kabineta apstiprinātās pamatlīdzekļu nolietojuma normas un pielietošanas nosacījumus.

(3) No valsts budžeta daļēji finansētas atvasinātas publiskas personas kārto grāmatvedības uzskaiti, ievērojot pamatlīdzekļu nolietojuma normas un pielietošanas nosacījumus šā panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1996., 23.11.2000., 31.10.2002., 19.12.2002., 20.12.2004., 20.10.2005. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

30. pants. Pārskati un ziņojumi Valsts kasei

(1) Valsts budžeta iestādes sagatavo un iesniedz gada pārskatu Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apjomā.

(2) Pašvaldības sagatavo un iesniedz gada pārskatu Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apjomā.

(3) Ministrijas, centrālās valsts iestādes un pašvaldības iesniedz Valsts kasei gada pārskatu līdz pārskata gadam sekojošā saimnieciskā gada 1.maijam. Ministrijas un centrālās valsts iestādes gada pārskatam pievieno Valsts kontroles atzinumu par gada pārskata sastādīšanas pareizību. Pašvaldības gada pārskatam pievieno zvērīnāta revidenta ziņojumu. Valsts kontrole gada pārskatam pievieno zvērīnāta revidenta vai zvērīnātu revidentu komercsabiedrības ziņojumu.

(4) Ministrijas un centrālās valsts iestādes iesniedz Valsts kasei to pārziņā esošo komersantu finanšu pārskatus un finanšu informāciju Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apjomā. Šajā daļā minētie finanšu pārskati iesniedzami arī Valsts kontrolei.

(5) Šā panta noteikumi neattiecas uz Saeimu, kuras saimniecība tiek pārbaudīta Saeimas kārtības rullī noteiktajā kārtībā.

(6) Pašvaldības sagatavo un iesniedz mēneša pārskatus par budžeta izpildi, finansēšanu, aizņēmumu un galvojumu apjomu Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apjomā.

(7) Valsts budžeta iestādes un pašvaldības sagatavo un iesniedz ceturkšņa pārskatus Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apjomā.

(8) No valsts budžeta daļēji finansētas atvasinātas publiskas personas, izņemot pašvaldības, sagatavo mēneša, ceturkšņa un gada pārskatu Ministru kabineta noteikumos paredzētajā kārtībā.

(9) Ministrijas un centrālās valsts iestādes iesniedz Valsts kasei konsolidētos pārskatus par to padotībā esošajām no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1996., 01.04.1998., 25.11.1999., 31.10.2002., 19.12.2002., 20.12.2004., 20.10.2005. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

31. pants. Saimnieciskā gada pārskats

(1) Ministru kabinets iesniedz Saeimai saimnieciskā gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem (to finansiālo stāvokli) attiecīgajā saimnieciskajā gadā.

(2) Saimnieciskā gada pārskats ietver:

1) visu valsts budžeta norēķinu gada slēguma bilances salīdzinājumā ar iepriekšējā gada bilancēm;

2) pārskatu par ieņēmumiem un izdevumiem visos valsts budžeta norēķinos salīdzinājumā ar valsts budžeta apropriāciju un iepriekšējā gada ieņēmumiem un izdevumiem kopā ar pielikumu par ieņēmumu atlikumiem saskaņā ar 27.pantu;

3) pārskatu par izdevumiem sakarā ar neparedzētiem gadījumiem gada laikā (saskaņā ar 12. pantu);

4) salīdzinājuma tabulu, kas parāda:

a) neatmaksāto valsts parādu un maksājumus, kas saskaņā ar parāda saistībām veikti kārtējā gadā un pēdējos trijos gados,

- b) ikgadējās parāda saistības attiecībā uz pieciem turpmākajiem gadiem;
- 5) neatmaksāto valsts parādu, valsts ņemto aizņēmumu un doto aizdevumu pilnīgu sarakstu;
- 6) pārskatu par valsts vārdā izsniegtajiem galvojumiem, kā arī darījumiem sakarā ar valsts galvojumu saistībām;
- 7) pārskatu par finanšu ministra veiktajām investīcijām šā likuma 34. panta kārtībā;
- 8) pašvaldību budžetu izpildes kopsavilkumu un konsolidētā kopbudžeta izpildes pārskatu;
- 8¹) no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu, izņemot pašvaldības, budžetu izpildes kopsavilkumu;
- 8²) ilgtermiņa stabilizācijas rezerves bilanci un tās pielikumus;
- 9) citus paskaidrojumus, kurus finanšu ministrs atzīst par nepieciešamiem.

(3) Finanšu ministrija līdz pārskata gadam sekojošā saimnieciskā gada 1.novembrim iesniedz Ministru kabinetam Valsts ieņēmumu dienesta apkopoto informāciju par valsts un pašvaldību nodokļu un nodevu ieņēmumiem, nodokļu parādiem, kā arī nesamētajām nodokļu summām, kas izveidojušās nodokļu maksātājiem likumos noteikto nodokļu atvieglojumu piemērošanas rezultātā.

(4) Finanšu ministrija sagatavo saimnieciskā gada pārskatu Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apjomā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 23.11.2000., 19.12.2002., 20.10.2005., 19.12.2006. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

32. pants. Valsts kontroles veiktā revīzija

(1) Finanšu ministrs iesniedz Valsts kontrolei saimnieciskā gada pārskatu līdz pārskata gadam sekojošā saimnieciskā gada 1. jūlijam.

(2) Saimnieciskā gada pārskatu kopā ar Valsts kontroles atzinumu finanšu ministrs iesniedz Ministru kabinetam. Ministru kabinets saimnieciskā gada pārskatu kopā ar Valsts kontroles atzinumu iesniedz Saeimai līdz pārskata gadam sekojošā kārtējā saimnieciskā gada 15.oktobrim.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1996., 25.11.1999., 31.10.2002. un 19.12.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

VI. BANKU LIETAS UN IEGULDĪJUMI

(Nodaļas nosaukums 31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

33. pants. Valsts kases budžeta konti banku iestādēs

(1) Valsts kase rīko visus valsts budžeta līdzekļu kontus bankās, un tos sauc par Valsts kases budžeta kontiem.

(2) Finanšu ministrs var pilnvarot Valsts kasi vai citu juridisko personu atvērt un izmantot kontus vai arī atvērt kontus līdzekļiem, kas tiek ieskaitīti Valsts kases budžeta kontos.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

34. pants. Valsts budžeta naudas līdzekļu ieguldīšana

(1) Finanšu ministrs naudas vadības ietvaros var ieguldīt Valsts kases budžeta kontos esošos līdzekļus fiksēta ienākuma vērtspapīru vai noguldījumu veidā, kā arī saskaņā ar Ministru kabineta lēmumu šā likuma 8.¹ panta pirmajā daļā noteikto mērķu realizācijai citos aktīvos, likvidēt šādus ieguldījumus, lai nodrošinātu valsts budžeta izpildi, kā arī izmantot naudas vadības ietvaros atvasinātos finanšu instrumentus.

(2) Budžeta izpildītājiem attiecībā uz speciālo budžetu, ārvalstu finanšu palīdzību un Eiropas Savienības politiku instrumentiem ir tiesības noslēgt vienošanos ar Valsts kasi par speciālā budžeta, Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļu atlikuma ieguldīšanu noguldījumu veidā, kā arī ieguldīt šo līdzekļu atlikumu Latvijas valsts vērtspapīros.

(3) Valsts kasei ir tiesības vienoties ar pašvaldībām un tiem zinātniskajiem institūtiem un augstskolām, kam ir noteikts atvasinātas publiskas personas statuss, par to naudas līdzekļu ieguldīšanu, kuri nav saņemti no valsts budžeta.

(14.11.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009. Panta jaunā redakcija stājas spēkā 26.11.2008. Sk. 14.11.2008. likuma spēkā stāšanās laiku nosakošo normu.)

VII. AIZŅĒMUMI UN AIZDEVUMI

35. pants. Aizņēmumu ierobežojumi

(1) Finanšu ministrs valsts vārdā var ņemt aizņēmumus gadskārtējā valsts budžeta likumā atļautajos apmēros. Aizņēmumu līdzekļi ir valsts budžeta līdzekļi, kas tiek izlietoti tikai apropriācijas kārtībā. Finanšu ministrs valsts vārdā var ņemt aizņēmumus tikai valsts budžeta finansiālā deficīta finansēšanai un valsts parāda refinansēšanai, kā arī citiem mērķiem, ja tie noteikti gadskārtējā valsts budžeta likumā.

(2) Finanšu ministrs ekonomijas un efektivitātes labad var izraudzīties aizdevēju, aizņēmuma veidu un valūtu.

(3) Aizņēmumus var ņemt Latvijā vai ārvalstīs, izlaižot vērtspapīrus, noslēdzot aizņēmuma līgumus vai izmantojot citus aizņēmuma līdzekļus. Ministru kabinets apstiprina valsts vērtspapīru izlaišanas noteikumus.

(4) Gadskārtējais valsts budžeta likums nosaka neatmaksātā valsts parāda un valdības rīcības pieļaujamās robežas neparedzētu apstākļu izraisītu valdības saistību gadījumā. Šīs robežas tiek noteiktas latos atbilstoši valūtas maiņas kursam, kāds bija noteikts attiecīgā gada budžeta pieprasījumu sastādīšanas instrukcijā.

(5) Finanšu ministrs, pamatojoties uz Ministru kabineta lēmumu, ir tiesīgs, nepiemērojot šā panta pirmās un ceturtais daļas nosacījumus, lemt par vērtspapīru izlaišanu vai izdot pieprasījumu naudas līdzekļu saņemšanai atbilstoši aizņēmuma līgumiem šā likuma 8.¹ panta pirmajā daļā noteikto mērķu realizācijai. Šīs tiesības finanšu ministrs drīkst izmantot, ja ievēroti abi šādi nosacījumi:

1) šā likuma 8.¹ panta pirmajā daļā noteikto mērķu realizācijai paredzamo izlaižamo vērtspapīru nominālvērtība un atbilstoši aizņēmumu līgumiem pieprasāmo naudas līdzekļu kopējais apjoms saimnieciskā gada laikā nepārsniedz 20 procentus no gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktā iekšzemes kopprodukta apjoma saimnieciskajā gadā;

2) Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija vienas darba dienas laikā no attiecīgās finanšu ministra sniegtās informācijas saņemšanas brīža nav iebildusi pret vērtspapīru izlaišanu vai pieprasījuma izdošanu naudas līdzekļu saņemšanai.

(6) Ja šā likuma 8.¹ panta pirmajā daļā noteikto mērķu realizācijai paredzamo izlaižamo vērtspapīru un atbilstoši aizņēmumu līgumiem pieprasāmo naudas līdzekļu kopējais apjoms pārsniedz 20 procentus no gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktā iekšzemes kopprodukta apjoma saimnieciskajā gadā, Ministru kabinets iesniedz grozījumus gadskārtējā valsts budžeta likumā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1996., 01.04.1998., 25.11.1999., 31.10.2002., 19.12.2002., 20.12.2004., 19.12.2006. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009. Piektā un sestā daļa stājas spēkā 26.11.2008. Sk. 14.11.2008. likuma spēkā stāšanās laiku nosakošo normu.)

36. pants. Aizņēmuma vai aizdevuma pilnvarojums

(1) Valsts aizņēmumu vai aizdevumu lietas, darījumus ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem, kā arī citus darījumus valsts parāda vadības ietvaros saskaņā ar gadskārtējo valsts budžeta likumu, ārvalstu finanšu institūciju aizdevuma līgumu nosacījumiem, kā arī pamatojoties uz finanšu tirgus resursu izmaksām, kārtos finanšu ministrs. Finanšu ministrs:

1) pārstāv valsti visos aizņēmuma vai aizdevuma līgumos vai pilnvaro citu personu parakstīt šos līgumus;

2) pilnvaro atbildīgo institūciju glabāt dokumentu oriģinālus un visu valsts vārdā noslēgto aizņēmuma un aizdevuma līgumu un valsts vārdā sniegto galvojumu reģistrus, kā arī neparedzētu apstākļu radīto parādu saistību reģistrus;

3) *(izslēgts ar 20.12.2004. likumu);*

4) periodiski dara zināmus sabiedrībai valsts vārdā noslēgto līgumu noteikumus attiecībā uz aizņēmumiem naudas vai kapitāla tirgū;

5) saskaņā ar Ministru kabineta noteikto kārtību dzēš valsts aizdevumus;

6) izsniedz valsts aizdevumus budžeta un finanšu vadībai, pašvaldību finanšu stabilizācijai, studējošo un studiju kreditēšanas programmas īstenošanai, investīcijām, komercdarbības atbalsta programmu īstenošanai, Eiropas Savienības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai, ārvalstu finanšu palīdzības finansēto projektu īstenošanai, kā arī nosaka valsts aizdevumu un atmaksu sarakstu.

(2) Valsts budžeta iestādēm nav tiesību slēgt finanšu līzinga līgumus un ņemt aizņēmumus, ja citos likumos nav noteikts citādi.

(3) Valsts budžeta izpildītāji attiecībā uz speciālo budžetu var ņemt aizņēmumus īstermiņa finanšu vadības nolūkiem, nodrošinot aizņēmumu atmaksu tā saimnieciskā gada ietvaros, kurā ņemts aizņēmums.

(4) Valsts aizdevumu izsniegšanas un apkalpošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(5) Valsts aizdevumus var izsniegt pašvaldībām, valsts speciālā budžeta izpildītājiem, studējošo un studiju kreditēšanas programmas izpildītājiem, kapitālsabiedrībām, kurās valsts vai pašvaldības daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopsummā pārsniedz 50 procentus, un vairāku pašvaldību veidotām kapitālsabiedrībām, kurās pašvaldību daļa pamatkapitālā kopsummā pārsniedz 65 procentus, kā arī tiem zinātniskajiem institūtiem un augstskolām, kam ir noteikts atvasināts publiskas personas statuss.

(6) Finanšu ministrs, pamatojoties uz Ministru kabineta lēmumu, ir tiesīgs, nepiemērojot šā panta pirmās, ceturtās un piektās daļas nosacījumus, lemt par valsts aizdevumu sniegšanu šā likuma 8.¹ panta pirmajā daļā noteikto mērķu realizācijai, kā arī valsts aizdevumu sniegšanu likumā noteiktās garantētās atlīdzības izmaksai Noguldījumu garantiju fondā trūkstošo līdzekļu nodrošināšanai. Šīs tiesības finanšu ministrs drīkst izmantot, ja ievēroti abi šādi nosacījumi:

1) šā likuma 8.¹ panta pirmajā daļā noteikto mērķu realizācijai vai likumā noteiktās garantētās atlīdzības izmaksas nodrošināšanai no Noguldījumu garantiju fonda paredzamo valsts aizdevumu kopējais apjoms saimnieciskā gada laikā nepārsniedz 10 procentus no gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktā iekšzemes kopprodukta apjoma saimnieciskajā gadā;

2) Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija vienas darba dienas laikā no attiecīgās finanšu ministra sniegtās informācijas saņemšanas brīža nav iebildusi pret valsts aizdevumu sniegšanu.

(7) Ja šā likuma 8.panta pirmajā daļā noteikto mērķu realizācijai vai likumā noteiktās garantētās atlīdzības izmaksas nodrošināšanai no Noguldījumu garantiju fonda paredzamo valsts aizdevumu kopējais apjoms saimnieciskā gada laikā pārsniedz 10 procentus no gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktā iekšzemes kopprodukta apjoma saimnieciskajā gadā, Ministru kabinets iesniedz grozījumus gadskārtējā valsts budžeta likumā.

(23.11.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 19.12.2002., 20.12.2004., 20.10.2005., 19.12.2006., 08.11.2007. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009. Sestā un septītajā daļā stājas spēkā 26.11.2008. Sk. 14.11.2008. likuma spēkā stāšanās laiku nosakošo normu.)

37. pants. Galvojumi

(1) Tikai finanšu ministram ir tiesības valsts vārdā gadskārtējā valsts budžeta likuma ietvaros sniegt galvojumus, kas uzliek saistības valsts līdzekļiem, ar noteikumu, ka:

1) viņš ir saņēmis no attiecīgās ministrijas un izskatījis galvojuma sniegšanai nepieciešamo pamatojumu un saistības ar ierosinātajiem vai jau esošajiem galvojumiem;

2) izdevumi, kas rodas sakarā ar šo galvojumu saistību izpildi, tiek attiecināti uz valsts parādu.

(2) Galvojumu sniegšanas un uzraudzības kārtību nosaka Ministru kabinets.

(3) Finanšu ministrs nesniedz galvojumu, ja:

1) nav iesniegts galvojuma sniegšanai nepieciešamais pamatojums;

2) ir paaugstināts aizdevuma atmaksas risks;

3) kredīta ņēmējs, par kura saistībām jau iepriekš bija izsniegts galvojums valsts vārdā, ir pārkāpis noteikto galvojumu sniegšanas un uzraudzības kārtību;

4) nav galvojuma nodrošinājuma.

(4) Atsakot galvojuma sniegšanu, finanšu ministrs galvojuma pieprasītājam sniedz atteikuma motivāciju.

(5) Galvojumus valsts vārdā sniedz tikai studiju un studējošo kreditēšanas, Valsts investīciju programmas projektu un komercdarbības atbalsta programmu īstenošanai.

(6) Finanšu ministrs Ministru kabineta noteiktajā kārtībā ir tiesīgs, nepiemērojot šā panta pirmās, otrās, trešās, ceturtais un piektās daļas nosacījumus, lemt par galvojuma sniegšanu šā likuma 8.1 panta pirmajā daļā noteikto mērķu realizācijai. Šīs tiesības finanšu ministrs drīkst izmantot, ja ievēroti abi šādi nosacījumi:

1) šā likuma 8.¹ panta pirmajā daļā noteikto mērķu realizācijai paredzamo galvojumu kopējais apjoms saimnieciskā gada laikā nepārsniedz 10 procentus no gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktā iekšzemes kopprodukta apjoma saimnieciskajā gadā;

2) Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija vienas darba dienas laikā no attiecīgās finanšu ministra sniegtās informācijas saņemšanas brīža nav iebildusi pret galvojuma sniegšanu.

(7) Ja šā likuma 8.¹ panta pirmajā daļā noteikto mērķu realizācijai paredzamo galvojumu kopējais apjoms saimnieciskā gada laikā pārsniedz 10 procentus no gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktā iekšzemes kopprodukta apjoma saimnieciskajā gadā, Ministru kabinets iesniedz grozījumus gadskārtējā valsts budžeta likumā.

(23.11.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2002., 20.12.2004., 20.10.2005., 08.11.2007. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009. Sestā un septītā daļa stājas spēkā 26.11.2008. Sk. 14.11.2008. likuma spēkā stāšanās laiku nosakošo normu.)

38. pants. Aizņēmuma noteikumu nemainība

(1) Valdība nevar vienpusēji mainīt aizņēmuma līguma noteikumus un saistības attiecībā uz neatmaksātu aizņēmumu.

(2) Šā panta pirmajā daļā teiktais neizslēdz valdībai iespēju piedāvāt aizņēmuma saistību parādzīmju pirmstermiņa izpirkšanu, ja attiecīgie līgumi šādu izpirkšanu atļauj.

39. pants. Valsts parāda saistību dzēšana

Izdevumi valsts parāda saistību dzēšanai ir jāizdara saskaņā ar līgumu noteikumiem neatkarīgi no gadskārtējā valsts budžetā šiem mērķiem paredzētā līdzekļu apjoma. Ja finanšu ministrs konstatē, ka izdevumi valsts parāda dzēšanai var pārsniegt gadskārtējā valsts budžetā šiem mērķiem paredzēto līdzekļu daudzumu, viņš saskaņā ar šā likuma 9.panta piekto daļu palielina gadskārtējā valsts budžeta likumā noteikto apropriāciju un nekavējoties informē Ministru kabinetu un Saeimu.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

40. pants. Aizdevumi pašvaldībām

(Izslēgts ar 23.11.2000. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2001.)

VIII. NO VALSTS BUDŽETA DAĻĒJI FINANSĒTU ATVASINĀTU PUBLISKU PERSONU UN PAŠVALDĪBU BUDŽETA TIESĪBAS UN PROCEDŪRAS

(Nodaļas nosaukums 14.11.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

41. pants. Budžeta tiesības

(1) No valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām un pašvaldībām ir tiesības patstāvīgi veidot un apstiprināt savus budžetus.

(2) Pašvaldību budžetiem ir jāatspoguļo pašvaldību administratīvās struktūras un jāatbilst šā likuma 11.pantā noteiktajām prasībām.

(3) Pašvaldību budžeta tiesības un ietvarus (apjomus) nosaka īpaši likumi.

(4) Ja pašvaldības darbojas kā valsts pārstāvji, valsts pilnībā sedz to izdevumus. Pēc valsts budžeta pieņemšanas finanšu saistības pašvaldību budžetiem nedrīkst uzlikt, ja nav norādīti līdzekļu avoti, kurus valsts piešķirusi šo saistību izpildei.

(5) Pašvaldībām ir tiesības ņemt aizņēmumus un sniegt galvojumus tikai gadskārtējā valsts budžeta likumā paredzētajos kopējo pieļaujamo palielinājumu apjomos. Ja noteiktais pašvaldību aizņēmumu vai galvojumu kopējais palielinājums ir nepietiekams, lai pašvaldības nodrošinātu finansējumu Eiropas Savienības līdzfinansēto projektu un investīciju projektu īstenošanai, finanšu ministrs par radušos situāciju nekavējoties informē Ministru kabinetu un Saeimu. Finanšu ministrs ir tiesīgs palielināt pašvaldību aizņēmumu vai galvojumu kopējo palielinājumu, ja Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija piecu dienu laikā pēc attiecīgās informācijas saņemšanas Saeimā nav iebildusi pret to. Pašvaldību aizņēmumu saņemšana un galvojumu sniegšana notiek Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(6) Lai nodrošinātu konsolidētā kopbudžeta kopsavilkuma sagatavošanu, pašvaldības ne vēlāk kā triju mēnešu laikā pēc gadskārtējā valsts budžeta likuma izsludināšanas iesniedz Finanšu ministrijai informāciju par apstiprinātajiem budžetiem.

(7) Lai nodrošinātu konsolidētā kopbudžeta kopsavilkuma sagatavošanu, ministrijas un citas centrālās iestādes ne vēlāk kā triju mēnešu laikā pēc gadskārtējā valsts budžeta likuma izsludināšanas iesniedz Finanšu ministrijai informāciju par to padotībā esošo no valsts budžeta daļēji finansēto atvasināto publisko personu apstiprinātajiem budžetiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.04.1998., 23.11.2000., 31.10.2002., 19.12.2002., 08.11.2007. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

42. pants. Pašvaldību tiesības uz ieņēmumiem

(1) Pašvaldībām ir tiesības uz budžeta ieņēmumiem saskaņā ar likumiem, lai nodrošinātu pastāvīgu un drošu, makroekonomiskās stabilitātes prasībām atbilstošu ieņēmumu bāzi.

(2) Pašvaldībām ir tiesības uzlikt pašvaldību nodevas likumos noteiktajā kārtībā un apmēros.

43. pants. No valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un pašvaldību finanšu uzskaitē

(1) Ministru kabinets nosaka pašvaldībām vienotu budžeta ieņēmumu, izdevumu, finansēšanas un parādu uzskaites klasifikāciju, kā arī izvirza noteikumus budžeta pārskatu sastādīšanai.

(2) Visas pašvaldību finansiālās darbības atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem tiek reģistrētas oficiālajā pašvaldību finanšu uzskaitē. Sastādāmie pārskati tiek iesniegti likumos un Ministru kabineta noteikumos paredzētajā kārtībā.

(3) No valsts budžeta daļēji finansētas atvasinātas publiskas personas nodrošina, ka to budžets un visu darījumu uzskaitē atbilst šā likuma 11.pantā noteiktajām klasifikācijām.

(25.11.1996. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2002., 20.12.2004. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

44. pants. Dotācijas un mērķdotācijas pašvaldību budžetiem

(1) Pašvaldību budžetiem piešķiramo valsts budžeta dotāciju un mērķdotāciju struktūru nosaka īpaši likumi.

(2) Pašvaldību budžetiem piešķiramās valsts budžeta dotācijas, mērķdotācijas un transferti no valsts budžeta tiek noteikti gadskārtējā valsts budžeta likumā.

(3) Dotācijas, arī ar vispārējo finansiālo palīdzību saistītās dotācijas un mērķdotācijas, ar gadskārtējo valsts budžeta likumu var piešķirt tādu pasākumu veikšanai, kuros valstij un pašvaldībām ir kopējas intereses.

(4) Ja pēc valsts budžeta un pašvaldību budžetu apstiprināšanas Saeima pieņem likumus vai Ministru kabinets — lēmumus, kuri atļauj samazināt pašvaldību budžetu izdevumus vai palielināt to ieņēmumus, tad var tikt izdarīti grozījumi pašvaldībām piešķirto dotāciju vai mērķdotāciju apmēros.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1996., 23.11.2000. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

45. pants. Pašvaldību aizņēmumi

(1) Lai saglabātu vispārējo ekonomisko līdzsvaru un nodrošinātu vienotu valsts finansiālo politiku, gadskārtējā valsts budžeta likumā atsevišķi tiek noteikti pašvaldību aizņēmumu un galvojumu kopējā palielinājuma apjomi.

(2) Pašvaldības nodrošina pilnīgu aizņēmumu un galvojumu uzskaiti.

(3) Ja pašvaldības nenodrošina aizņēmumu līgumos fiksēto saistību savlaicīgu izpildi, Valsts kasei ir tiesības norakstīt līdzekļus no pašvaldību budžeta.

(25.11.1996. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 20.12.2004. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

IX. ATBILDĪBA UN SANKCIJAS

46. pants. Atbildība par budžeta izpildi

(1) Budžeta finansētu institūciju vadītāji ir atbildīgi par šajā likumā noteiktās kārtības un prasību ievērošanu, izpildi un kontroli, kā arī par budžeta līdzekļu efektīvu un ekonomisku izlietošanu atbilstoši paredzētajiem mērķiem.

(2) Finanšu ministrs atbild par valsts budžeta izpildes procesa organizāciju un vadību, kā arī uzrauga Valsts kases darbību atbilstoši šā likuma prasībām.

(3) Valsts kase atbilstoši savai kompetencei ir atbildīga par finanšu vadību, ievērojot šā likuma prasības.

(4) Saistības, kuras no budžeta finansētu institūciju vadītāji uzņēmušies attiecībā uz budžeta līdzekļiem bez asignējuma, pārsniedzot piešķirto asignējumu vai pilnvaras plānotajām saistībām nākotnē, nav uzskatāmas par valsts saistībām.

(5) Ministrijas un citas centrālās valsts iestādes ir atbildīgas par gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktās apropriācijas izpildes kontroles sistēmas izveidi un par Valsts kases norēķinu kontos ieskaitīto valsts budžeta līdzekļu izlietojuma kontroli.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.04.1998., 25.11.1999., 31.10.2002., 19.12.2002., 20.10.2005. un 08.11.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2008.)

47. pants. Šā likuma pārkāpumi un sankcijas

(1) Par valsts budžetam pienākošos summu nesavlaicīgu vai nepilnīgu iemaksu Valsts kases budžeta kontos Valsts kase, ja tas nav paredzēts citas valsts institūcijas kompetencē, piedzen iemaksāšanai pamatbudžeta ieņēmumos neiemaksāto summu un var piedzīt nokavējuma naudu 0,1 procenta, apmērā no laikā nenomaksātās summas par katru nokavēto maksājuma dienu, ja likumos un Ministru kabineta noteikumos nav noteikta cita kārtība.

(2) Lai segtu budžetam radušos zaudējumus, Valsts kase var ieskaitīt summas pamatbudžeta ieņēmumos, atsaukt vai apturēt asignējumus, ja:

- 1) nav laikā iesniegti vai ir nepilnīgi saskaņā ar šo likumu paredzētie ziņojumi par budžetu un finanšu vadību;
- 2) likumā noteiktajā kārtībā nav reģistrēti budžeta līdzekļi un darījumi ar šiem līdzekļiem, kā arī nav ziņots par tiem;
- 3) uzskaitē neatbilst noteiktajai kārtībai un tādējādi tiek slēpti budžetam pienākošie līdzekļi;
- 4) no budžeta finansētas institūcijas vadītājs ir pārkāpis šā likuma 24.panta nosacījumus un uzņēmies saistības, pārsniedzot Valsts kases sniegto asignējumu.

(3) Ja ir pārkāpti finanšu vadības noteikumi, arī finansēšanas plānu izstrādāšanas kārtība, pārskatu iesniegšanas termiņi, saskaņā ar šo likumu finanšu ministrs, kā arī Valsts kases pārvaldnieks un ministriju un citu centrālo valsts iestāžu vadītāji attiecībā uz budžeta izpildītājiem, kuriem viņi piešķirusi asignējumus, var veikt šādus pasākumus:

- 1) uz laiku atņemt pilnvarojumu asignēt vai rīkot budžeta ieņēmumus vai izdevumus;
- 2) noteikt budžeta kontu lietošanas ierobežojumus;
- 3) atsaukt vai apturēt asignējumus, lai tiktu atlīdzināti nelikumīgi izlietotie līdzekļi, vai arī pieprasīt nelikumīgi izlietoto līdzekļu atmaksāšanu;
- 4) iesniegt tiesā civilprasību vai nodot materiālus krimināllietas ierosināšanai;

(4) Valsts kasei atbilstoši likumam par pašvaldību finanšu izlīdzināšanu ir tiesības bezstrīdus kārtībā piedzīt no pašvaldības budžeta līdzekļiem naudas summas, ko attiecīgā pašvaldība nav savlaicīgi vai pilnā apmērā ieskaitījusi pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā, norakstot šīs summas no attiecīgās pašvaldības budžeta.

(4¹) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā iestāde, kas uzrauga Eiropas Savienības politiku instrumentu vai ārvalstu finanšu palīdzības projektu īstenošanu, pieņem lēmumu par asignējuma apturēšanu, atjaunošanu vai atsaukšanu un Valsts kase aptur, atjauno vai atsauc asignējumu Eiropas Savienības politiku instrumenta vai ārvalstu finanšu palīdzību finansējuma saņēmējam.

(5) Par noteiktā termiņā neizdarītajiem maksājumiem par valsts kapitāla izmantošanu tiek aprēķināta un piedzīta nokavējuma nauda šā panta pirmajā daļā noteiktajā apmērā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1996., 01.04.1998., 25.11.1999., 23.11.2000., 31.10.2002., 19.12.2002., 30.10.2003., 19.12.2006. un 08.11.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2008.)

48. pants. Šā likuma pārkāpumu izskatīšanas kārtība

(1) Ministru kabinets vai finanšu ministrs var izveidot komisiju šajā likumā minēto pārkāpumu izskatīšanai, par to paziņojot Valsts kontrolei. Pamatojoties uz komisijas lēmumu, finanšu ministrs savas kompetences ietvaros veic attiecīgus pasākumus pārkāpuma seku novēršanai.

(2) *(Izslēgta ar 31.10.2002. likumu)*

(3) Par lēmumiem, kas pieņemti sakarā ar finanšu vadības noteikumu pārkāpumiem, finanšu ministram, Valsts kasei un budžeta izpildītājiem nekavējoties jāpaziņo Valsts kontrolei.

(4) Ja finanšu vadības noteikumus ir pārkāpis finanšu ministrs, persona, kas konstatējusi šo pārkāpumu, rakstveidā ziņo par to Valsts kontrolei, Ministru kabinetam un Saeimai, minot konkrētus faktus, kas raksturo šo pārkāpumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. un 19.12.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

Pārejas noteikumi

1. *(Izslēgts ar 23.11.2000. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2001.)*

2. Ar šā likuma spēkā stāšanos likuma "Par Latvijas Republikas budžeta tiesībām" (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1990, 29; 1992, 29/31) 1.—18., 20. un 21. pants tiek atzīti par spēku zaudējušiem.

Piezīme. Pārējie likuma "Par Latvijas Republikas budžeta tiesībām" panti zaudē spēku līdz ar likuma par pašvaldību budžetiem stāšanos spēkā.

3. Šā likuma 30.panta trešā daļa stājas spēkā 2001.gada 1.janvārī.

(25.11.1999. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2000.)

4. Šā likuma 22.panta otrās daļas 7.punkts ir spēkā līdz 2010.gada 1.janvārim.

(23.11.2000. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2001.)

5. Šā likuma 20.panta trešajā un sestajā daļā, kā arī 21.panta pirmajā daļā minētās vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas pamatnostādnes izstrādā un akceptē Ministru kabinetā un iesniedz Saeimai, sākot ar 2002.gada valsts budžeta likuma projektu (budžeta likumprojektu paketi).

(23.11.2000. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2001.)

6. *(Izslēgts ar 20.10.2005. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)*

7. Šā likuma 9.panta piektās daļas 2.punkta, 15.panta 6.punkta un 15.¹ panta spēkā stāšanos nosaka ar īpašu likumu.

(31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

8. Līdz šā likuma 2.panta piektajā daļā paredzēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2003.gada 1.jūnijam piemērojami Ministru kabineta 1996.gada 8.oktobra noteikumi nr.377 "Valsts investīciju programmas sagatavošanas, finansēšanas un realizācijas kārtība", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

9. Šā likuma 11.panta 2.punkts ir spēkā līdz 2005.gada 31.decembrim.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

10. Šā likuma 11.panta 3.punkts stājas spēkā 2006.gada 1.janvārī.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

11. Līdz šā likuma 14.panta trešajā daļā paredzēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2005.gada 1.jūlijam piemērojami Ministru kabineta 2002.gada 6.novembra noteikumi Nr.231 "Noteikumi par gada publisko pārskatu saturu un sagatavošanas kārtību", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

12. Līdz šā likuma 29.panta otrajā daļā paredzēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2005.gada 31.decembrim piemērojami Ministru kabineta 2001.gada 6.marta noteikumi Nr.96 "Noteikumi par budžeta iestāžu pamatlīdzekļu nolietojuma normām un pielietojšanas nosacījumiem", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

13. Līdz šā likuma 30.panta pirmajā un otrajā daļā paredzēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2005.gada 1.jūlijam piemērojami Ministru kabineta 2004.gada 30.novembra noteikumi Nr.999 "Valsts un pašvaldību budžeta iestāžu gada pārskatu sagatavošanas kārtība", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

14. Šā likuma 5.panta devītajā daļā, 12.pantā, 24.panta otrajā un trešajā daļā, 29.panta otrajā daļā, 30.panta sestajā un septītajā daļā un 35.panta trešajā daļā minētos noteikumus Ministru kabinets izdod līdz 2005.gada 1.jūlijam.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

15. Līdz šā likuma 37.panta otrajā daļā paredzēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2005.gada 1.jūlijam piemērojami Ministru kabineta 2001.gada 30.aprīļa noteikumi Nr.179 "Kārtība, kādā finanšu ministrs valsts vārdā sniedz galvojumus", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

16. Šā likuma 5.panta desmitajā daļā minētos Ministru kabineta noteikumus attiecībā uz 2007.gadu Ministru kabinets izdod līdz 2007.gada 1.aprīlim.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

17. Šā likuma 5.panta divpadsmitajā daļā minētos noteikumus Ministru kabinets izdod līdz 2009.gada 31.decembrim.

(19.12.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.11.2007. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

18. Šā likuma 9.panta devītajā daļā minētos noteikumus Ministru kabinets izdod līdz 2007.gada 1.septembrim.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

19. Šā likuma 9.¹ panta pirmajā daļā minētos noteikumus Ministru kabinets izdod līdz 2007.gada 1.septembrim.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

20. Šā likuma 16.² panta trešajā daļā minētos noteikumus Ministru kabinets izdod līdz 2007.gada 1.martam.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

21. Šā likuma 31.panta ceturtajā daļā minētos noteikumus Ministru kabinets izdod līdz 2007.gada 30.jūnijam.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

22. Šā likuma 36.panta ceturtajā daļā minētos noteikumus Ministru kabinets izdod līdz 2007.gada 1.jūnijam.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

23. Šā likuma 47.panta 4.¹ daļā minētos noteikumus Ministru kabinets izdod līdz 2007.gada 30.jūnijam.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

24. Šā likuma 9.panta septītā, astotā un devītā daļa stājas spēkā 2008.gada 1.janvārī.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

25. Šā likuma 9.¹ pants stājas spēkā 2008.gada 1.janvārī.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

26. Līdz šā likuma 5.panta divpadsmitajā daļā paredzēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2009.gada 31.decembrim piemēro Ministru kabineta 1997.gada 6.maija instrukciju Nr.4 "Kārtība, kādā no valsts budžeta finansējamās iestādes var sniegt maksas pakalpojumus", ciktāl tā nav pretrunā ar šo likumu.

(19.12.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.11.2007. un 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

27. Šā likuma 5.panta desmitajā daļā minētos noteikumus Ministru kabinets izdod līdz 2009.gada 1.martam.
(08.11.2007. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

28. Ministru kabinets līdz 2008.gada 1.novembrim iesniedz Saeimai šā likuma 8.¹ pantā minēto likumprojektu.
(08.11.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2008.)

29. Šā likuma 9.panta desmitajā daļā minētos noteikumus Ministru kabinets izdod līdz 2008.gada 1.jūnijam.
(08.11.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2008.)

30. Līdz šā likuma 9.panta desmitajā daļā paredzēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2008.gada 31.maijam piemēro Ministru kabineta 2007.gada 31.jūlija instrukciju Nr.13 "Kārtība, kādā Finanšu ministrija sagatavo un iesniedz Ministru kabinetā priekšlikumus par budžeta apakšprogrammas "Finansējums Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai" līdzekļu pārdali", ciktāl tā nav pretrunā ar šo likumu.
(08.11.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2008.)

31. Šā likuma 17.panta pirmajā daļā minētos noteikumus Ministru kabinets izdod līdz 2008.gada 1.maijam.
(08.11.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2008.)

32. Līdz šā likuma 17.panta pirmajā daļā paredzēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2008.gada 30.aprīlim piemēro Ministru kabineta 2007.gada 8.maija instrukciju Nr.9 "Instrukcija par budžeta pieprasījumu izstrādāšanas pamatprincipiem", ciktāl tā nav pretrunā ar šo likumu.
(08.11.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2008.)

33. Valsts dibinātas augstākās izglītības institūcijas, kurām ir atvasinātas publiskas personas statuss, attiecībā uz zinātniskās darbības finansējumu šā likuma izpratnē tiek uzskatītas par budžeta finansētām institūcijām, kuras nav budžeta iestādes. Attiecībā uz pārējo finansējumu valsts dibinātas augstākās izglītības institūcijas, kuras ir atvasinātas publiskas personas, šā likuma izpratnē par budžeta finansētām institūcijām, kuras nav budžeta iestādes, tiek uzskatītas no 2009.gada 1.janvāra.
(08.11.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2008.)

34. Ministru kabinets līdz 2008.gada 1.novembrim izvērtē un, ja nepieciešams, iesniedz Saeimai likumprojektu par atvasinātu publisko tiesību juridisko personu budžetu patstāvību, šo personu finanšu kontroles un finanšu stabilizācijas reglamentāciju, finansēšanu budžeta iestādes vai valsts budžeta finansētas institūcijas statusā, kā arī par citiem šo personu finanšu un budžetu vadības jautājumiem.
(08.11.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2008.)

35. Līdz šā likuma 30.panta astotajā daļā minēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2010.gada 1.janvārim no valsts budžeta daļēji finansētas atvasinātas publiskas personas iesniedz pārskatus Ministru kabineta 2006.gada 25.aprīļa noteikumos Nr.313 "Noteikumi par pašvaldību mēneša pārskatu saturu, sagatavošanas un iesniegšanas kārtību", Ministru kabineta 2005.gada 25.oktobra noteikumos Nr.811 "Valsts budžeta iestāžu un pašvaldību ceturkšņa finanšu pārskatu sagatavošanas kārtība" un Ministru kabineta 2007.gada 13.novembra noteikumos Nr.749 "Noteikumi par valsts budžeta iestāžu un pašvaldību gada pārskatu sagatavošanas kārtību" noteiktajā kārtībā.
(14.11.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

36. Grozījums šajā likumā attiecībā uz vārda iekavās "(padome)" izslēgšanu stājas spēkā 2009.gada 1.jūlijā.
(14.11.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009. Minētie grozījumi iekļauti likuma redakcijā uz 01.07.2009.)

37. Šā likuma 35.panta piektā un sestā daļa, 36.panta sestā un septītā daļa un 37.panta sestā un septītā daļa ir spēkā līdz 2009.gada 31.decembrim.
(14.11.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

Likums Saeimā pieņemts 1994. gada 24. martā.

Valsts prezidents G.ULMANIS

Rīgā 1994. gada 6. aprīlī

© Oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis"